

Regionfullmäktige  
2016-04-11--12

## Regionfullmäktige

Tid och plats för sammanträdet PB-hallen, OSD Östersund den 11 april, kl 12.30-18.00 och den 12 april, kl 08.00-18.00.  
Beslutande Enligt närvaroförteckning

Utses att justera Jörgen Persson (S), Chatrine Blomqvist (S) §63-64 och Marianne Larm-Svensson (C)

Justeringens plats och tid Regionens hus den 25 april kl.10.00

Sekreterare \_\_\_\_\_ Paragrafer 39-73

Charlotte Funseth

Ordförande

\_\_\_\_\_  
Margareta Winberg (S) Elisabeth Svensson del av §69

Justerande

\_\_\_\_\_  
Jörgen Persson (S) Chatrine Blomqvist (S) §63-64 Marianne Larm-Svensson (C)

## BEVIS

### Justeringen har tillkännagivits genom anslag

|                                 |                                               |                              |
|---------------------------------|-----------------------------------------------|------------------------------|
| Organ                           | Regionfullmäktige. Region Jämtland Härjedalen |                              |
| Sammanträdesdatum               | 2016-04-11--12                                |                              |
| Datum för anslags uppsättande   | 2016-04-25                                    | Datum för anslags nedtagande |
|                                 |                                               | 2016-05-17                   |
| Förvaringsplats för protokollet | Regionens hus                                 |                              |
| Underskrift                     | _____<br>Jessica Hådel                        |                              |

## Närvaroförteckning Regionfullmäktige

### Östersunds valkrets

Margareta Winberg (S) ej del av §69

Robert Uitto (S) ej del av § 69

Alvi Berglund (S) del av §69

Glenn Löfblad (S)

David Berglund (S) ej del av §69

Gudrun Olsson (S)

Anders Edvinsson (S)

Kata Nilsson (S) ej del av §69

Anton Hammar (S) ej del av §69

Fabian Werin (S) del av §69

Linn Berglin (S) ej del av §69

Björn Karlsson (S) del av §69

Christer Siwertsson (M) ej del av § 69

Billy Anklew (M) del av §69

Susanné Wallner (M) ej del av § 69

Thomas Gutke (M) ej del av §69

Irene Nykvist (M) del av §69

Karin Ekblom (M)

Gunnar Hjelm (M) ej §72

Elise Ryder Wikén (M) ej del av §69

Christer Kylsberg (M) del av §69

Cristine Persson (C)

Thomas Andersson (C) ej del av §69

Mattias Vernberg (C) del av §69

Marianne Larm-Svensson (C) ej del av §69

Elin Hoffner (V) ej del av §69

Jörgen Blom (V) del av §69

Emilia Blomqvist (V) ej del av §69

Monessa Erenbo (SD)

Mikael Säbom (SD) §39-64

Åke Durre § 65-73

Anna Hildebrand (MP) ej del av §69

Jenny Persson (MP) del av §69

Jan Moberg (MP), ej §72

Karin Österberg (MP) del av §69

Mats El Kott (L) ej del av §69

### Östra valkrets

Bengt Bergqvist (S) ej del av §69

Ida Collin (S) del av §69

Cathrine Blomqvist (S) ej del av §69

Anders Frimert (S) ej del av §69

Elmer Andersson (S) del av §69

Jörgen Persson (S) ej §63-64, ej del av §69

Elisabeth Lindholm (S) ej del av §69, ej §72

Elisabeth Svensson (M)

Berit Johansson (C) ej del av §69

Carina Asplund (C) ej del av §69

Bo Danielsson (V) ej del av §69, ej §72

Thomas Johansson Nordqvist (SD) ej del av §69

### Västra valkrets

Lena Bäckelin (S) ej del av §69

Leif Sivertsson (S) del av §69

Kristina Holm (S) ej del av §69

Martine Eng (S) del av §69

Jonny Springe (S) ej del av §69

Stieg Englundh (S)

Niklas Rhodin (S) ej del av §69

Carina Fröberg (S) del av §69

Ann-Marie Johansson (S) ej del av §69

Judith Hult (S) del av §69

Björn Sahlin (S)

Margareta Glad (M) ej §72

Karin Hövik Olausson (M)

Lise Hjemgaard Svensson (M) ej del av §69

Veronica Eklund (M)

Eva Hellstrand (C) ej del av §69

Mattias Vernberg §39-64

Jörgen Larsson (C) §65-73, ej del av §69

Elin Lemon (C) ej del av §69

Mats Gård (C) del av §69

Monalisa Norrman (V) ej del av §69, ej §72-73

Lars-Erik Olofsson (KD) ej del av §69, ej §70-73

Marie Svensson (V) del av §69, §72-73

Bengt-Åke Arendolf (SD) §39-64

Mikael Säbom (SD) §65-73

David Bell (MP)

Lennart Ledin (L)

Margareta Mahmoud Persson (KD)

## Innehållsförteckning

|                                                                                                                                 |    |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| § 39 Kungörelse och fastställande av föredragningslistan                                                                        | 6  |
| § 40 Fullmäktiges presidiums information                                                                                        | 6  |
| § 41 Förtroendemannautbildning - område Miljö                                                                                   | 6  |
| § 42 Meddelanden om nya ledamöter och ersättare i regionfullmäktige 2016 (RS/101/2016)                                          | 6  |
| § 43 Information om fördelning av inkomna motioner och medborgarförslag (RS/14/2016)                                            | 7  |
| § 44 Anmälan och svar på interpellationer och frågor (RS/13/2016)                                                               | 7  |
| § 45 Svar på medborgarförslag om busskort för personer med aktivitetsersättning eller permanent sjukersättning (RS/1674/2015)   | 9  |
| § 46 Svar på medborgarförslag om region Jämtland Härjedalens kollektivtrafik (RS/1837/2015)                                     | 11 |
| § 47 Svar på medborgarförslag från Anna Lindström, om regionens kollektivtrafik (RS/36/2016)                                    | 13 |
| § 48 Regionstyrelsens rapport till fullmäktige (RS/9/2016)                                                                      | 14 |
| § 49 Nämndernas och revisionens rapporter till fullmäktige (RS/10/2016)                                                         | 15 |
| § 50 Redovisning och svar på revisorernas granskningsrapporter (RS/621/2016)                                                    | 15 |
| § 51 Fullmäktiges frågestund (RS/12/2016)                                                                                       | 16 |
| § 52 Regionfullmäktiges sammanträdestider för 2017 (RS/458/2016)                                                                | 16 |
| § 53 Kommunikationspolicy (RS/369/2016)                                                                                         | 18 |
| § 54 Sponsringspolicy för Region Jämtland Härjedalen (RS/248/2015)                                                              | 19 |
| § 55 Regler för spridning av information samt fotografering och inspelning i Region Jämtland Härjedalens lokaler (RS/1140/2015) | 20 |
| § 56 Grafisk profil för Region Jämtland Härjedalen (RS/426/2015)                                                                | 22 |
| § 57 Ändring i Business Peak Region ABs (BPR AB) bolagsordning (RS/468/2016)                                                    | 23 |
| § 58 Köp av fastigheten Myggan 1, Tysta vägen 1 i Östersund (RS/511/2016)                                                       | 24 |
| § 59 Trafikförsörjningsprogram 2016-2020 (RS/102/2016)                                                                          | 26 |
| § 60 Möjlighet till avgiftsfri uppdelning av betalning av patientavgift vid besök inom öppenvård (RS/200/2015)                  | 28 |
| § 61 Reglemente för intern kontroll vid Region Jämtland Härjedalen (RS/1657/2015)                                               | 31 |
| § 62 Svar på motion från Mats El Kott (L) om byggverksamhet (RS/1877/2015)                                                      | 32 |
| § 63 Svar på motion från Lennart Ledin (L) om att återställa Långforsen för regional tillväxt (RS/1918/2015)                    | 34 |
| § 64 Valärenden 2016 (RS/1/2016)                                                                                                | 38 |

|                                                                                                      |    |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| § 65 Allmänhetens frågestund (RS/11/2016)                                                            | 39 |
| § 66 Allmänhetens frågor om årsredovisningen (RS/636/2016)                                           | 39 |
| § 67 Årsredovisning 2015 (RS/642/2015)                                                               | 39 |
| § 68 Årsredovisning för revisionsverksamheten för år 2015 (RS/354/2016)                              | 42 |
| § 69 Ansvarsprövning 2015 (RS/452/2016)                                                              | 44 |
| § 70 Uppföljning av utvecklingsområden i Regionstyrelsens verksamhetsplan (RS/74/2015)               | 68 |
| § 71 Planeringsförutsättningar 2017-2019 (RS/1613/2015)                                              | 70 |
| § 72 Svar på motion från Berit Johansson (C) och Mats Gärd (C) om Grön rehabilitering (RS/1805/2015) | 71 |
| § 73 Årsbokslut 2015 för patientnämnden (RS/388/2016)                                                | 74 |

## § 39 Kungörelse och fastställande av föredragningslistan

Enligt arbetsordning för regionfullmäktige har kungörelser om sammanträdet och föredragningslista över de ärenden som ska behandlas vid sammanträdet utsänts och gjorts tillgängliga för ledamöter och ersättare. Ett extra ärende har kungjorts efter att ordinarie kungörelse utsänts.

### REGIONFULLMÄKTIGES BESLUT

1. Följande extra ärende tillkommer:
  - Möjlighet till avgiftsfri uppdelning av betalning av patientavgift vid besök inom öppenvård (RS/200/2015)
2. Föredragningslistan fastställs med detta tillägg som slutlig föredragningslista.

## § 40 Fullmäktiges presidiums information

Regionfullmäktiges ordförande Margareta Winberg (S) informerar om följande:

- Dagens sammanträde slutar kl. 19.00 och imorgon 17.00
- Gruppledarträff den 12 april kl. 14.30
- Uppmaning att bibehålla god ton i debatten

## § 41 Förtroendemannautbildning - område Miljö

Förtroendemannautbildning inom område miljö presenteras av Åsa Paletun, miljöstrateg.

## § 42 Meddelanden om nya ledamöter och ersättare i regionfullmäktige 2016 (RS/101/2016)

1. Peter Bergman (S) avsäger sig den 19 februari 2016 uppdraget som ersättare i regionfullmäktige.

Länsstyrelsen meddelar i protokoll den 7 mars 2016 att Martine Eng (S) utses till ersättare i Peter Bergmans (S) ställe.

### REGIONFULLMÄKTIGES BESLUT

Meddelande om nya ledamöter och ersättare i regionfullmäktige noteras till protokollet.

## § 43 Information om fördelning av inkomna motioner och medborgarförslag (RS/14/2016)

1. Motion från Jörgen Larsson (C) om att förlänga möjligheten för fullmäktigeledamöter att ställa frågor (RS/321/2016) har fördelats till fullmäktiges presidium och ska besvaras senast vid regionfullmäktiges sammanträde 14-15 juni 2016.
2. Motion från Elin Lemon m.fl. (C) om ungdomsting och dialog med våra unga i regionen (RS/322/2016) har fördelats till fullmäktiges presidium och ska besvaras senast vid regionfullmäktiges sammanträde 18-19 oktober 2016.
3. Motion från Lennart Ledin och Mats El Kott (L) om att folkomrösta om regionindelningen (RS/498/2016) har fördelats till regionstyrelsen och ska besvaras senast vid regionfullmäktiges sammanträde 18-19 oktober 2016.
4. Medborgarförslag från Harriet Persson om team med undersköterskor som ska ha extra kompetens att bemöta dementa (RS/414/2016) har fördelats till regionstyrelsen och ska besvaras senast vid regionfullmäktiges sammanträde 14-15 juni 2016.
5. Medborgarförslag från Margareta Ragnarsson om att inrätta dialysplatser på hälsocentralen i Strömsund (RS/512/2016) har fördelats till regionstyrelsen och ska besvaras senast vid regionfullmäktiges sammanträde 14 -15 juni 2016.

### REGIONFULLMÄKTIGES BESLUT

Information om fördelning av inkomna motioner och medborgarförslag noteras till protokollet.

## § 44 Anmälan och svar på interpellationer och frågor (RS/13/2016)

### Interpellationer

1. Interpellation från Lars-Erik Olofsson (KD) om hur väl Region Jämtland Härjedalen lever upp till Patientsäkerhetslagen (RS/650/2016). Regionfullmäktige medger att interpellationen får ställas.
2. Interpellation från Lars-Erik Olofsson (KD) om bemanningssituationen inför sommaren 2016 (RS/651/2016). Regionfullmäktige medger att interpellationen får ställas.

3. Interpellation från Elin Lemon (C) om kontroll av yrkeslegitimation (RS/654/2016). Regionfullmäktige medger att interpellationen får ställas.
4. Interpellation från Elin Lemon (C) om uteblivna patienter och sena avbokningar (RS/655/2016). Regionfullmäktige medger att interpellationen får ställas.
5. Interpellation från Anna Hildebrand (MP) om återkoppling informationssäkerhet (RS/656/2016). Regionfullmäktige medger att interpellationen får ställas.
6. Interpellation från Anna Hildebrand (MP) om återkoppling om patientsäkerhet (RS/657/2016). Regionfullmäktige medger att interpellationen får ställas.
7. Interpellation från Anna Hildebrand (MP) om fortsatt hög nettokostnadsutveckling inom hälso- och sjukvården (RS/658/2016). Regionfullmäktige medger att interpellationen får ställas.
8. Interpellation från Thomas Andersson (C) om vad som görs för att ta tillvara de språkkompetenser som regionens personal har (RS/659/2016). Regionfullmäktige medger att interpellationen får ställas.

### Frågor

9. Fullmäktige fråga från Lennart Ledin (L) om tidbokning hos primärvården (RS/513/2016). Regionfullmäktige medger att frågan får ställas.
10. Fullmäktige fråga från Anna Hildebrand (MP) om telefontillgänglighet i primärvården (RS/660/2016). Regionfullmäktige medger att frågan får ställas.
11. Fullmäktige fråga från Anna Hildebrand (MP) om möjlighet till avbokning av tider (RS/661/2016). Regionfullmäktige medger att frågan får ställas.
12. Fullmäktige fråga från David Bell (MP) om höjda avgifter och besöksmönstret (RS/682/2016). Regionfullmäktige medger att frågan får ställas.
13. Fullmäktige fråga från Mats El Kott (L) om postbefordran (RS/688/2016). Regionfullmäktige medger att frågan får ställas.
14. Fullmäktige fråga från Mats El Kott (L) om forskningspengar (RS/689/2016). Regionfullmäktige medger att frågan får ställas.
15. Fullmäktige fråga från Eva Hellstrand (C) om praktikplatser för nyanlända (RS/695/2016). Regionfullmäktige medger att frågan får ställas.

### Yrkande

Margareta Winberg (S) yrkar att samtliga interpellationer och frågor bordläggs till regionfullmäktiges sammanträde den 14-15 juni.

## Proposition

Ordföranden ställer proposition på sitt eget yrkande och finner det antaget.

### REGIONFULLMÄKTIGES BESLUT

Samtliga interpellationer och frågor bordläggs till regionfullmäktiges sammanträde den 14-15 juni.

## § 45 Svar på medborgarförslag om busskort för personer med aktivitetsersättning eller permanent sjukersättning (RS/1674/2015)

Protokollsutdrag regionstyrelsen 2016-02-23—24, § 51

### Ärendebeskrivning

Protokollsutdrag från regionala utvecklingsnämnden 2016-01-26, § 11

Medborgarförslag om busskort för personer med aktivitetsersättning eller permanent sjukersättning (RUN/1317/2015)

### Ärendebeskrivning

Gode män/förvaltare och medlemmar i FFS i Jämtlands län Carin Burman och Matz Lindman har i ett medborgarförslag väckt fråga om människor med aktivitetsersättning eller permanent sjukersättning ska få köpa länskort till samma pris som seniorkortet. Argumentet är att dessa grupper har en svag ekonomi och inte har möjlighet att köpa länskortet för 1300 kr/månad.

Ett Länskort vuxen kostar i dag 1300 kr och gäller för obegränsat resande med regionaltåget Norrtåg och Länstrafikens trafik och tätortstrafiken i Östersund under 30 dagar. Ett seniorkort kostar 252 kr/månad under minst 12 månader och gäller för obegränsat resande Länstrafikens trafik i hela länet, Tätortstrafiken i Östersund, men ej på Norrtåg. Seniorkortet får köpas av personer som har fyllt 65 år. Ett seniorkort ger ca 80 % rabatt av ett länskort vuxen.

Nya taxor och produkter ska införas fr.o.m. juni 2016, under förutsättning av att regionfullmäktige beslutar enligt beslut i Regional utvecklingsnämnden 2015-12-12 § 190. Taxan ska harmoniseras med Norrlandsresan, som är den taxa som gäller för resa över länsgräns, beslut i regionfullmäktige 2015-06-16--17 § 70. Principen är att rabatt ges i olika åldersgrupper, och att priset är avståndsrelaterat.

Från juni 2017 införs en ny kategori - ungdom/unga vuxna 20-25 år. Ungdom/unga vuxna ska ges 25 % rabatt på Periodkort, Länskort och 20-resor rabattkort jämfört med vuxenpriset. Det innebär att alla i ålderskategorin 20-25 år får möjlighet att köpa rabatterade färdbevis, vilket även gynnar personer med aktivitetsersättning eller permanent sjukersättning i åldern 20-25 år.

Biljettintäkterna står för ca 38 % av den totala intäkten i kollektivtrafiken (budget 2015). En målsättning är att den andelen ska öka. Biljettintäkten beräknas minska med 700 000 - 1 000 000 kr om gruppen med permanent sjuk- och aktivitetsersättning ges möjlighet att köpa seniorkort i stället för länskort. För personer med låga inkomster är naturligtvis varje möjlighet till rabatt viktig. Ska rabatt ges utifrån olika gruppers betalformåga uppstår sannolikt fler anspråk från andra grupper som har låga inkomster.

### **Beslutsunderlag**

Medborgarförslag angående busskort för människor med aktivitetsersättning eller permanent sjukersättning 2015-10-15  
PM medborgarförslag om busskort 201-12-22.  
Arbetsutskottet 2016-01-12, § 9.

### **Förvaltningschefens förslag**

Arbetsutskottet föreslår regionala utvecklingsnämnden

Regionala utvecklingsnämnden föreslår regionfullmäktige

Medborgarförslaget avslås.

### **ARBETSUTSKOTTETS FÖRSLAG TILL BESLUT**

Regionala utvecklingsnämnden föreslår regionfullmäktige

Medborgarförslaget avslås.

### **REGIONALA UTVECKLINGSNÄMNDENS BESLUT**

Regionala utvecklingsnämnden föreslår regionfullmäktige

Medborgarförslaget avslås.

-----

### **Regiondirektörens förslag**

Regionstyrelsen tillstyrker regionala utvecklingsnämndens förslag.

### **REGIONSTYRELSENS BESLUT**

Regionstyrelsen tillstyrker regionala utvecklingsnämndens förslag.

### **Protokollsanteckning**

Anna Hildebrand (MP) deltar inte i beslutet.

-----

Ordförande Margareta Winberg (S) läser upp ett skriftligt yttrande från förslagsställaren Carin Burman.

### **Yrkanden**

Elise Ryder Wikén (M) yrkar bifall till regionala utvecklingsnämndens förslag.

Mats El Kott (L) yrkar bifall till medborgarförslaget i den del som avser personer med sjukersättning.

Monalisa Norrman (V), Elin Hoffner (V) och Thomas Andersson (C) yttrar sig.

### Proposition

Ordföranden ställer proposition på regionala utvecklingsnämndens förslag om avslag på medborgarförslaget och Mats El Kotts yrkande och finner nämndens förslag antaget.

### REGIONFULLMÄKTIGES BESLUT

Medborgarförslaget avslås.

### Utdrag till

Regionala utvecklingsnämnden, Länstrafiken i Jämtlands län AB; Förslagsställarna

## § 46 Svar på medborgarförslag om region Jämtland Härjedalens kollektivtrafik (RS/1837/2015)

Protokollsutdrag regionstyrelsen 2016-02-23—24, § 52

### Ärendebeskrivning

Protokollsutdrag från regionala utvecklingsnämnden 2016-01-26, § 12

Medborgarförslag om region Jämtland Härjedalens kollektivtrafik  
(RUN/1357/2015)

### Ärendebeskrivning

PRO:s höstmöte har lämnat ett förslag att personer med permanent sjuk- och aktivitetsersättning (sjukpensionärer) ska få samma rabatt som seniorer +65 år, samt att samordning önskas för kollektivtrafik mellan de 8 kommunerna och även över länsgränserna.

Länstrafikens taxor och produkter är harmoniserad med Norrlandsresan. Principen är att rabatt ges i olika åldersgrupper, och att priset är avståndsrelaterat. Högre rabatt ges till frekventa resenärer i form av period- och länskort. 20-resorskortet eller BestPrice-kortet ger rabatt och passar även för sällanresenären.

Biljettintäkterna står för ca 38 % av den totala intäkten i kollektivtrafiken (budget 2015). En målsättning är att den andelen ska öka. Biljettintäkten beräknas minska med 700 000 -1 000 000 kr/år om gruppen med permanent sjuk- och aktivitetsersättning ges möjlighet att köpa seniorkort i stället för länskort. Ska rabatt ges utifrån olika gruppers betalförmåga uppstår sannolikt fler anspråk från andra grupper som av olika anledningar har låga inkomster.

Samordning önskas för kollektivtrafik mellan de 8 kommunerna och även över länsgränserna. Samtlig kort och biljetter, med undantag för tätortstrafiken i Östersund, gäller för resor över kommungräns. Det går t.ex. att köpa biljett Svenstavik-Bräcke, eller med Norrlandsresan Svenstavik - Dorotea. Trafikutbudet följer de stora stråken i länet och sammanstrålar i Östersund. För resor mellan olika delar av länet kan byte i Östersund vara nödvändigt. Den interregionala trafiken med tåg och buss är samordnad så till vida att resor kan göras både lokalt och interregionalt med de turer som finns. Länskort gäller på tåg för resor inom länet.

### Beslutsunderlag

Medborgarförslag regionens kollektivtrafik (PRO:s höstmöte 2015-11-05).

PM Medborgarförslag om kollektivtrafikkort, 2015-12-22.

Arbetsutskottet 2016-01-12, § 10.

### Förvaltningschefens förslag

Arbetsutskottet föreslår regionala utvecklingsnämnden

Regionala utvecklingsnämnden föreslår regionfullmäktige

Medborgarförslaget anses besvarat.

### ARBETSUTSKOTTETS FÖRSLAG TILL BESLUT

Regionala utvecklingsnämnden föreslår regionfullmäktige

Medborgarförslaget anses besvarat.

### REGIONALA UTVECKLINGSNÄMNDENS BESLUT

Regionala utvecklingsnämnden föreslår regionfullmäktige

Medborgarförslaget anses besvarat.

-----

### Regiondirektörens förslag

Regionstyrelsen tillstyrker regionala utvecklingsnämndens förslag.

### REGIONSTYRELSENS BESLUT

Regionstyrelsen tillstyrker regionala utvecklingsnämndens förslag.

### Protokollsanteckning

Anna Hildebrand (MP) deltar inte i beslutet.

### REGIONFULLMÄKTIGES BESLUT

Medborgarförslaget anses besvarat.

## Utdrag till

Regionala utvecklingsnämnden; Länstrafiken i Jämtlands län AB; Förslagsställarna

## § 47 Svar på medborgarförslag från Anna Lindström, om regionens kollektivtrafik (RS/36/2016)

Protokollsutdrag från regionstyrelsen 2016-03-22—23, § 86

### Ärendebeskrivning

Protokollsutdrag regionala utvecklingsnämnden 2016-03-01, § 41

Anna Lindström, Grötingen Bräcke, har skrivit ett medborgarförslag och föreslår att hänsyn tas till näringsidkare i kommunerna, att samordning sker med tidtabeller i alla förekommande transportsätt och att upphandlingen kollar att de som bedriver verksamhet har kollektivavtal.

Regionaltågstrafiken med Norrtåg har planerats för ankomsttider i Sundsvall och Östersund som passar för studie- och arbetspendling samt anslutning till andra tåg, främst i Sundsvall. Kollektivtrafiken med bil och buss planeras med utgångspunkt från kända resbehov ex vis arbets- och skolpendling. I den lokala trafiken är skoltiderna mycket styrande. Jämtlands län är stort och förhållandevis glest befolkat. Det ger ett glest trafikutbud som är planerat utifrån olika behov. Det är önskvärt, men i praktiken inte möjligt, att få all trafik att passa för anslutning så att samtrafik uppstår.

Kollektivtrafiken med buss och bil i Jämtlands län är upphandlad. Avtalstiderna brukar vara 8-10 år. En längre tid ger en bra trygghet för trafikutövaren, men en större lösning om stora förändringar i trafiken behöver vidtas. En avvägning görs vid varje upphandlingstillfälle.

En offentlig upphandling, som en upphandling av kollektivtrafik är, är mycket reglerad. Krav ställs inte bara på att en viss trafik ska utföras, utan även på kvalitet i utförandet, tillgänglighet, miljökrav, bemötande, krav på trafikutövaren som arbetsgivare och även i andra avseenden att denne följer svensk lag och gällande kollektivavtal. En offentlig upphandling annonseras och görs känd, det är önskvärt att många konkurrerande anbud kommer in.

### Beslutsunderlag

Medborgarförslag regionens kollektivtrafik, Anna Lindström 2015-12-30.  
Arbetsutskottet 2016-02-16, § 34.

### Förvaltningschefens förslag

Arbetsutskottet föreslår regionala utvecklingsnämnden

Regionala utvecklingsnämnden föreslår regionfullmäktige

Medborgarförslaget anses besvarat.

#### **ARBETSUTSKOTTETS BESLUT**

Arbetsutskottet föreslår regionala utvecklingsnämnden

Regionala utvecklingsnämnden föreslår regionfullmäktige

Medborgarförslaget anses besvarat.

#### **REGIONALA UTVECKLINGSNÄMNDENS BESLUT**

Regionala utvecklingsnämnden föreslår regionfullmäktige

Medborgarförslaget anses besvarat.

-----

#### **Regiondirektörens förslag**

Regionstyrelsen tillstyrker regionala utvecklingsnämndens förslag.

#### **REGIONSTYRELSENS BESLUT**

Regionstyrelsen tillstyrker regionala utvecklingsnämndens förslag.

#### **REGIONFULLMÄKTIGES BESLUT**

Medborgarförslaget anses besvarat.

#### **Utdrag till**

Förslagsställare; Regionala utvecklingsnämnden; Områdeschef Infrastruktur och kommunikationer

### **§ 48 Regionstyrelsens rapport till fullmäktige (RS/9/2016)**

Regionstyrelsens ordförande Ann-Marie Johansson (S) rapporterar om följande punkter:

- Regionindelningsfrågan – indelningskommitténs förslag om samtalskretsar och besked om att ett delbetänkande ska lämnas i juni. Information om förslag på styrgrupp inom Norrlandstingens regionförbund för förberedelser för ny regionindelning.
- Ny jour- och beredskapsorganisation (Anna Granevärn, chef område primärvård)
- Månadsrapport februari

#### **REGIONFULLMÄKTIGES BESLUT**

Regionfullmäktige tar del av rapporten och noterar den till protokollet.

Justerandes sign

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

## § 49 Nämndernas och revisionens rapporter till fullmäktige (RS/10/2016)

### Regionala utvecklingsnämnden

Nämndens ordförande Robert Uitto (S) informerar om följande punkter:

- Rapport från Europaforum i Piteå
- Samverkan med Region Västerbotten och Landstinget i Västernorrland i ett gemensamt kompetensutvecklingsprojekt kring HBTQ-frågor inom ramen för det regionala kulturutvecklingsarbetet
- Regiondagarna
- Torstas framtid och småskalig livsmedelsproduktion
- Information om dialog med SJ om nattågstrafiken och bokningssystemet
- Statsbidragssystem till folkhögskolorna
- Länstrafiken och diskussion om egen regi
- Projekt om kultur och integration, design och näringslivsutveckling och samarbete mellan SFI och yrkesutbildningar för att stärka språkutvecklingen.

### Vårdvalsnämnden

Nämndens ordförande David Berglund (S) informerar om nämndens arbete med att ta fram Förfrågningsunderlag för Hälsovalet 2017.

### Patientnämnden

Nämndens ordförande Harriet Jorderud (S) redovisar Patientnämndens årsredovisning för 2015.

### REGIONFULLMÄKTIGES BESLUT

Regionfullmäktige tar del av rapporterna och noterar dem till protokollet.

## § 50 Redovisning och svar på revisorernas granskningsrapporter (RS/621/2016)

Revisionens ordförande Anneli Bengtsson (M) redovisar revisionens granskningsrapport

- Granskning av Regionstyrelsens verksamhetsuppföljning (RS/2019/2015)

Regionstyrelsens ordförande Ann-Marie Johansson (S) redovisar det svar som styrelsen lämnade den 23-24 februari.

## § 51 Fullmäktiges frågestund (RS/12/2016)

- Lennart Ledin (L) ställer fråga till Ann-Marie Johansson (S) om förberedelsearbete inför ny regionindelning.
- Mats El Kott (L) ställer fråga till Ann-Marie Johansson (S) om köer inom sjukvården.
- Lars-Erik Olofsson (KD) ställer fråga till Anders Frimert (S) om sjukvård för EU-migranter.
- Eva Hellstrand (C) ställer fråga till Anders Frimert (S) om automatiserad frikortshantering.
- Anna Hildebrand (MP) ställer fråga till Robert Uitto (S) om nyanländas och arbetslösas möjligheter att söka till folkhögskolorna.
- Marianne Larm-Svensson (C) ställer fråga till Ann-Marie Johansson (S) om avtal med privata tandläkare för tandvård för asylsökande.
- Cristine Persson (C) ställer fråga till Christer Siwertsson (M) om försäljning av landstingsbostäder.
- Monalisa Norrman (V) ställer fråga till Ann-Marie Johansson (S) om de politiska sekreterarnas möjligheter att delta vid utskottssammanträden.
- Monalisa Norrman (V) ställer fråga till Ann-Marie Johansson (S) om status för värdegrundsarbetet.
- David Bell (MP) ställer fråga till Ann-Marie Johansson (S) om ersättningsnivån till hälsocentralerna i hälsovalet.
- Anna Hildebrand (MP) ställer fråga till Christer Siwertsson (M) om bemötande i vården.
- Cristine Persson (C) ställer fråga till Ann-Marie Johansson (S) om fördelning av statsbidrag för flyktingmottagandet.
- Anna Hildebrand (MP) ställer fråga till Robert Uitto (S) om klimatinvesteringar och CERO-analys.
- Elin Lemon (C) ställer fråga till Christer Siwertsson (M) om bemanning av hälsocentralen i Hallen

## § 52 Regionfullmäktiges sammanträdestider för 2017 (RS/458/2016)

### Protokollsutdrag Fullmäktiges presidium 2016-03-29, § 28

#### Ärendebeskrivning

Enligt arbetsordningen för regionfullmäktige ska fullmäktige årligen bestämma när ordinarie sammanträden ska hållas. Regionfullmäktige föreslås sammanträda vid fem tillfällen under 2017. Årsredovisningen för 2016 behandlas i april, delårsbokslutet per augusti i oktober och regionplanen och finansplanen i juni.

## Regiondirektörens förslag

1. Regionfullmäktiges presidium föreslår regionfullmäktige

Följande sammanträdesdagar fastställs för regionfullmäktige 2017:

14-15 februari

18-19 (25-26) april

20-21 juni

24-25 oktober

28-29 november

2. Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

## FULLMÄKTIGES PRESIDUMS BESLUT

1. Regionfullmäktiges presidium föreslår regionfullmäktige

Följande sammanträdesdagar fastställs för regionfullmäktige 2017:

14-15 februari

25-26 april

20-21 juni

24-25 oktober

28-29 november

2. Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

## REGIONFULLMÄKTIGES BESLUT

Följande sammanträdesdagar fastställs för regionfullmäktige 2017:

14-15 februari

25-26 april

20-21 juni

24-25 oktober

28-29 november

## Utdrag till

Kommunerna i Jämtland Härjedalen

## § 53 Kommunikationspolicy (RS/369/2016)

Protokollsutdrag från regionstyrelsen 2016-03-22—23, § 80

### Ärendebeskrivning

I november 2015 antog Region Jämtland Härjedalen en varumärkespolicy. Som en följd av det bör nuvarande kommunikationspolicy - beslutad 2012 av dåvarande Jämtlands Läns landsting - revideras. Regionbildningen 2015 kräver också en revision av policyn.

Kommunikationspolicyn beskriver hur organisationen ska kommunicera både internt och externt. Grundstenarna i kommunikationspolicyn är löftet till medborgarna, visionen *En region att längta till och växa i* samt de kärnvärden – *välkomnande, handlingskraftig och pålitlig* – som verksamhet, medarbetare och budskap ska präglas av.

Kommunikationen ska även förmedla att organisationen befinner sig i rörelse mot det nytänkande och mot det moderna. Den ska underlätta för verksamheterna inom organisationen att nå de mål som fastställs av såväl politisk- som tjänstemannaledning samt stärka organisationens förtroendekapital och motverka att förtroendet minskar.

Policyn ska även bidra till att platsvarumärket stärks och att attraktionsvärdet för regionen ökar. Den fastställer även att kommunikationsavdelningen fungerar som garant för att organisationens externa information kvalitetssäkras.

### Beslutsunderlag

Förslag till kommunikationspolicy för Region Jämtland Härjedalen.

### Regiondirektörens förslag

Regionstyrelsen föreslår regionfullmäktige

Kommunikationspolicy för Region Jämtland Härjedalen antas.

#### REGIONSTYRELSENS BESLUT

Regionstyrelsen föreslår regionfullmäktige

Kommunikationspolicy för Region Jämtland Härjedalen antas.

#### REGIONFULLMÄKTIGES BESLUT

Kommunikationspolicy för Region Jämtland Härjedalen antas.

### Utdrag till

Kommunikationschef

## § 54 Sponsringspolicy för Region Jämtland Härjedalen (RS/248/2015)

Protokollsutdrag från regionstyrelsen 2016-03-22—23, § 81

### Ärendebeskrivning

Regionstyrelsen beslutade på sitt sammanträde den 29-30 september 2015 om en remissversion av Sponsringspolicy för Region Jämtland Härjedalen. Policyn gick på remiss till regionala utvecklingsnämnden. Nämnden behandlade policyn på sitt sammanträde den 13 oktober och lämnade synpunkter som nu inarbetats i slutversionen av policyn. Hur synpunkterna hanterats beskrivs i bilaga.

Regionfullmäktige hanterade ärendet den 9-10 februari 2016, och beslutade om återremiss. Policyn har därefter tydliggjorts och kompletterats under avsnitt Värdering: ”Grundprincipen är att Region Jämtland Härjedalen ska vara reklamfritt.”

Sponsring är ett affärsmässigt samarbetsavtal. Sponsring får inte utgöra ett otillåtet stöd till enskilt företag eller innebära att kravet på objektivitet kan ifrågasättas. Lagen om offentlig upphandling, skattelagstiftning och marknadsföringslagen ska beaktas. Regionen är i huvudsak finansierad med skatteintäkter och det krävs gemensamma regler för att inte riskera att förtroende och opartiskhet kan ifrågasättas. Region Jämtland Härjedalen har sedan tidigare en restriktiv inställning till sponsring och det nya förslaget till policy innebär att regionen inte ska sponsra extern part eller själv ta emot sponsring.

I Region Jämtland Härjedalens uppdrag ingår att främja utveckling och tillväxt. Om regionen vill bidra ekonomiskt med anledning av ett större publikt evenemang med internationell och medial uppmärksamhet, kan det ses som en naturlig del av uppdraget. Regionen definierar inte detta som sponsring. Beslut om sådant stöd ska baseras på en skriftlig förfrågan. Beslut ska fattas av styrelse eller nämnd och insatsen ska följas upp och utvärderas.

Sponsringspolicyn omfattar inte stöd till organisationer utan det regleras i Regler och villkor för bidrag till externa organisationer samt länskulturens övriga stödformer (LS/926/2014). Regler för gåvor och donationer (LS/324/1998) innehåller idag ett avsnitt om sponsring. När den nya sponsringspolicyn har fastställts bör detta styrdokument uppdateras.

### Beslutsunderlag

Sponsringspolicy för Region Jämtland Härjedalen, reviderad version 2016-03-07

Protokollsutdrag regionfullmäktige 2016-02-10, § 19

Hantering av inkomna synpunkter sponsringspolicy – bilaga, 2015-11-09

Protokollsutdrag från regionala utvecklingsnämnden 2015-10-13, § 142

Remissvar från Regionala Utvecklingsnämnden

Justerandes sign

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

## Regiondirektörens förslag

Regionstyrelsen föreslår regionfullmäktige

1. Sponsringspolicy för Region Jämtland Härjedalen fastställs.
2. Regionstyrelsen får i uppdrag att uppdatera Regler för gåvor och donationer.

### REGIONSTYRELSENS BESLUT

Regionstyrelsen föreslår regionfullmäktige

1. Sponsringspolicy för Region Jämtland Härjedalen fastställs.
2. Regionstyrelsen får i uppdrag att uppdatera Regler för gåvor och donationer.

### REGIONFULLMÄKTIGES BESLUT

1. Sponsringspolicy för Region Jämtland Härjedalen fastställs.
2. Regionstyrelsen får i uppdrag att uppdatera Regler för gåvor och donationer

## Utdrag till

Regionala utvecklingsnämnden  
Ekonomidirektör

## § 55 Regler för spridning av information samt fotografering och inspelning i Region Jämtland Härjedalens lokaler (RS/1140/2015)

Protokollsutdrag från regionstyrelsen 2016-03-22—23, § 82

### Ärendebeskrivning

I Region Jämtland Härjedalen finns många lokaler där allmänheten har tillträde. Vänttrum och entréer där patienter vistas i väntan på undersökning, behandling eller besked har särskild roll. God medicinsk kvalitet och omsorg om individen börjar redan där. Motsvarande professionella kvalitet och omsorg ska naturligtvis gälla mot besökare i offentliga lokaler där exempelvis kultur, utbildning och mötesplatser tillhandahålls. Samtidigt är det intressanta platser för företag, opinionsbildare och andra aktörer som vill sprida information och budskap.

Kommuner/landsting ska bedriva verksamhet på sådant sätt att allmänhetens förtroende upprätthålls. Därför behövs regler för vad som får spridas och av vilka, samt fotografering och inspelning. Jämtlands läns landsting antog motsvarande (LS/372/2013), som behöver revideras efter regionbildningen.

Regionala utvecklingsnämnden har getts möjlighet att lämna synpunkter på förslag till reviderade regler. Nämndens synpunkter har beaktats i det slutliga förslaget.

Vid regionfullmäktiges sammanträde 9-10 februari 2016 återremitterades ärendet med önskemål om djupare analys, bland annat av vilka konsekvenser reglerna får på befintligt material. I handläggningen efter det har inga ändringar gjorts i förslaget. I beslutsunderlaget finns en motivering till varför och ett förtydligande av vilka konsekvenser reglerna får.

### Beslutsunderlag

Förslag till Regler för spridning av information samt fotografering och inspelning i Region Jämtland Härjedalens lokaler

Hantering av inkomna synpunkter vid återremiss av regler för spridning av information  
Protokollsutdrag regionfullmäktige 2016-02-10, § 20

Protokollsutdrag Regionala utvecklingsnämnden 2015-10-13, § 143

Remissvar Regionala utvecklingsnämnden - Regler för spridning av information samt fotografering och inspelning i Region Jämtland Härjedalens lokaler

### Regiondirektörens förslag

Regionstyrelsen föreslår regionfullmäktige

Regler för spridning av information samt fotografering och inspelning i Region Jämtland Härjedalens lokaler fastställs.

#### REGIONSTYRELSENS BESLUT

Regionstyrelsen föreslår regionfullmäktige

Regler för spridning av information samt fotografering och inspelning i Region Jämtland Härjedalens lokaler fastställs.

#### REGIONFULLMÄKTIGES BESLUT

Regler för spridning av information samt fotografering och inspelning i Region Jämtland Härjedalens lokaler fastställs.

### Utdrag till

Kommunikationschef

## **§ 56 Grafisk profil för Region Jämtland Härjedalen (RS/426/2015)**

**Protokollsutdrag regionstyrelsen 2016-03-22—23, § 79**

### **Ärendebeskrivning**

I april 2015 antogs en grafisk profil för Region Jämtland Härjedalen. Därefter har ett varumärkesarbete gjorts och ett beslut om en Varumärkespolicy för Region Jämtland Härjedalen antagits. I varumärkespolicyn beslutades Visionen - En region att längta till och växa i, Kärnvärdena – välkomnande, pålitlig och handlingskraftig samt Positioneringen av att vara en region i rörelse. För att den grafiska profilen ska kunna spegla varumärkespolicyns olika delar och på så vis, via det visuella uttrycket, förstärka varumärket har vissa delar i profilen reviderats och uppdaterats.

Den grafiska profilen har uppdaterats primärt med effektteckensnitt, dekorelement, komplementfärger och bildspråk.

### **Beslutsunderlag**

Reviderad Grafisk profil för Region Jämtland Härjedalen

### **Regiondirektörens förslag**

Regionstyrelsen föreslår regionfullmäktige

Reviderad Grafisk profil för Region Jämtland Härjedalen antas.

### **REGIONSTYRELSENS BESLUT**

Regionstyrelsen föreslår regionfullmäktige

Reviderad Grafisk profil för Region Jämtland Härjedalen antas.

### **REGIONFULLMÄKTIGES BESLUT**

Reviderad Grafisk profil för Region Jämtland Härjedalen antas.

### **Utdrag till**

Kommunikationschef

## § 57 Ändring i Business Peak Region ABs (BPR AB) bolagsordning (RS/468/2016)

Protokollsutdrag regionstyrelsen 2016-03-22—23, § 84

### Ärendebeskrivning

Protokollsutdrag regionala utvecklingsnämnden 2016-03-01, § 36

Representanter för BPR AB har informerat Region Jämtland Härjedalen att i samband med registreringen av BPR AB hos Bolagsverket har Bolagsverket konstaterat att en justering av bolagsordningen måste göras för att Bolagsverket skall kunna registrera bolaget.

Det visade sig vid registreringen, att det nya namnet fanns registrerat som ett varumärke tillhörande ett spanskt bolag med en något liknande verksamhetsbeskrivning.

Efter muntlig överenskommelse med Bolagsverket skall en ändring av verksamhetsbeskrivningen i bolagsordningen göras för att få namnet godkänt och registrerat.

Bolagsstämma för denna justering genomförs via skriftlig procedur.

I den gamla lydelsen, § 3 Verksamhet, som Region Jämtland Härjedalen tidigare godkänt är lydelsen:

”Bolaget skall främja en hållbar tillväxt genom utveckling av en kreativ och innovativ miljö för utveckling av människor och företag. Bolaget gör det genom att stödja befintliga och nya företag samt aktivt arbeta för nya etableringar inom regionen.”

I den nya beskrivningen är lydelsen:

”Bolaget skall främja en hållbar tillväxt med att erbjuda en kreativ och innovativ miljö för människor och företag. Bolaget gör det genom att stödja företag samt aktivt arbeta för nya etableringar inom regionen Jämtland-Härjedalen.”

### Förvaltningschefens förslag till beslut

Regionala utvecklingsnämnden föreslår fullmäktige

Ändringen i bolagsordningen för Business Peak Region AB antas.

### REGIONALA UTVECKLINGSNÄMNDENS BESLUT

Regionala utvecklingsnämnden föreslår fullmäktige

Ändringen i bolagsordningen för Business Peak Region AB antas.

-----

Justerandes sign

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

## Regiondirektörens förslag

Regionstyrelsens tillstyrker regionala utvecklingsnämndens förslag.

## REGIONSTYRELSENS BESLUT

Regionstyrelsens tillstyrker regionala utvecklingsnämndens förslag.

## REGIONFULLMÄKTIGES BESLUT

Ändringen i bolagsordningen för Business Peak Region AB antas.

## Utdrag till

Regionala utvecklingsnämnden, Områdeschef Näringsliv; Business Peak Region AB

## § 58 Köp av fastigheten Myggan 1, Tysta vägen 1 i Östersund (RS/511/2016)

Protokollsutdrag från regionstyrelsen 2016-03-22—23, § 85

### Ärendebeskrivning

Region Jämtland Härjedalen har ett strategiskt intresse att äga samtliga fastigheter inom kvarteret Myggan i Östersund som ligger norr om sjukhuskvarteret för att kunna utveckla verksamheten. Kvarteret ligger mellan Kyrkgatan, Lugnevägen, Tysta Vägen och Arkivvägen och innehåller ett antal villor, tvåfamiljshus samt verksamhetslokaler som tidigare nyttjades av Barn- och ungdomspsykiatri. Region Jämtland Härjedalen äger idag samtliga fastigheter utom en. De två husen på Kyrkgatan 4 och 6 äger regionen medan Landstingsbostäder äger husen och bruket är reglerat via ett arrendeförfarande mellan parterna.

Senaste förvärvet är villan på Tysta vägen 3 som köptes 2013-11-01. Det huset lades ut på öppna marknaden av säljaren och köptes av regionen i konkurrens med övriga marknaden och priset blev 3 450 000 kronor. En marknadsvärdering utförd i hösten 2015 landade på 3 750 000 kr +/- 250 000 kr vilket bekräftar att priset var relevant. Vid samma tillfälle värderades även Arkivvägen 4 och den fastigheten värderades till 4 000 000 kr +/- 250 000 kronor.

Dialog har en längre tid förts med ägaren av Tysta vägen 1 om att även förvärva denna fastighet när de avser att sälja. Region Jämtland Härjedalen blev kontaktad i slutet av 2015 av ägaren som ville sälja fastigheten. Säljaren hade kontaktat en mäklare för att få en uppfattning om vad fastigheten var värd och erbjöd ett pris. Regionen beställde en egen marknadsvärdering av fastigheten som är i mycket fint skick. Mäklarhuset värderade fastigheten till 5 750 000 kr +/- 250 000 kr (bilaga 1) och den värderingen och säljarens uppfattning om fastighetens värde på 6 miljoner kronor överensstämmer i huvudsak och vi är överens om priset 5 875 000 kronor. Regionen har även utfört en

Justerandes sign

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

oberoende besiktning av fastigheten som bekräftar den höga standarden och fastighetens goda skick.

Beslutet om köp av fastigheten måste tas av regionfullmäktige då regionstyrelsen endast har delegation till att besluta om köp av fastigheter till ett värde upp till 100 basbelopp (4 430 000 kronor) i varje enskilt ärende och inom av fullmäktige fastställd kostnadsram och andra riktlinjer beträffande villkor i övrigt.

## Beslutsunderlag

Förslag till Köpekontrakt avseende Myggan 1, Östersund

Energideklaration

Överlåtelsebesiktning

Mäklarhusets marknadsvärdering 2015-12-18

## Regiondirektörens förslag

Regionstyrelsen föreslår regionfullmäktige

1. Region Jämtland Härjedalen förvärvar fastigheten Myggan 1, Tysta vägen 1 i Östersund för 5 875 000 kronor enligt upprättade köpehandlingar.
2. Fastighetsköpet finansieras med likvida medel.

## REGIONSTYRELSENS BESLUT

Regionstyrelsen föreslår regionfullmäktige

1. Region Jämtland Härjedalen förvärvar fastigheten Myggan 1, Tysta vägen 1 i Östersund för 5 875 000 kronor enligt upprättade köpehandlingar.
2. Fastighetsköpet finansieras med likvida medel.

-----

## Yrkanden

Eva Hellstrand (C) yrkar följande:

”Regionfullmäktige uppdrar till Landstingsbostäder AB att förvärva Myggan 1, Tysta vägen i Östersund enligt köpehandling.”

Bengt Bergqvist (S) yrkar avslag på Eva Hellstrands yrkande.

## Proposition

Ordföranden ställer proposition på regionstyrelsens förslag och Eva Hellstrands yrkande och finner regionstyrelsens förslag antaget.

## Omröstning

Omröstning begärs.

## Propositionsordning

Den som bifaller regionstyrelsens förslag röstar ”Ja”.

Den som bifaller Eva Hellstrands yrkande röstar ”Nej”.

## Omröstningsresultat

Med 37 ja-röster, 12 nej-röster och 6 som avstår finner ordföranden regionstyrelsens förslag antaget (se bifogat omröstningsprotokoll nr.1).

### REGIONFULLMÄKTIGES BESLUT

1. Region Jämtland Härjedalen förvärvar fastigheten Myggan 1, Tysta vägen 1 i Östersund för 5 875 000 kronor enligt upprättade köpehandlingar.
2. Fastighetsköpet finansieras med likvida medel.

## Utdrag till

Fastighetschef

## § 59 Trafikförsörjningsprogram 2016-2020 (RS/102/2016)

Protokollsutdrag regionstyrelsen 2016-03-22—23, § 83

## Ärendebeskrivning

Protokollsutdrag regionala utvecklingsnämnden 2016-03-01, § 38

Sedan lagen om kollektivtrafik (SFS 2010:1065) trädde i kraft 2012 ska det i varje region finnas ett regionalt trafikförsörjningsprogram, som är fastställt av den regionala kollektivtrafikmyndigheten. Region Jämtland Härjedalen är regional kollektivtrafikmyndighet. Programmet är det strategiska styrdokument som beskriver hur kollektivtrafiken ska utvecklas. Det ska omfatta vardagsresandet inom regionen samt till angränsande regioner och ligga till grund för beslut om allmän trafikplikt.

Programmet antogs av regionala utvecklingsnämnden § 191, 2015-12-15 och skickades 2016-01-26 till regionfullmäktige för beslut. Regionstyrelsen återremitterade ärendet till regionala utvecklingsnämnden 2016-02-09 § 31, eftersom en beskrivning av tillgänglig kollektivtrafik i prioriterade stråk för personer med funktionshinder saknades.

Trafikförsörjningsprogrammet har nu kompletterats med dessa uppgifter (bilaga 3 samt redovisningar 3A och 3B).

## Beslutsunderlag

Regionalt trafikförsörjningsprogram 2016 – 2020

Utskottet för infrastruktur och kommunikationer 2015-10-15, § 33.

Regionala utvecklingsnämnden 2015-12-15, § 191.

Arbetsutskottet 2016-01-12, § 8.

Justerandes sign

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Regionala utvecklingsnämnden 2016-01-26, § 10.

Regionstyrelsen 2016-02-09, § 31.

Arbetsutskottet 2016-02-16, § 31.

## Förvaltningschefens förslag

Arbetsutskottet föreslår regionala utvecklingsnämnden

Regionala utvecklingsnämnden föreslår regionfullmäktige

1. Trafikförsörjningsprogram 2016-2020 antas.
2. Regionala utvecklingsnämnden ska verka för att kommunerna åtgärdar busstationer i de prioriterade stråken med avseende på brister i tillgängligheten enligt bilaga 3 B.

## ARBETSUTSKOTTETS BESLUT

Arbetsutskottet föreslår regionala utvecklingsnämnden

Regionala utvecklingsnämnden föreslår regionfullmäktige

1. Trafikförsörjningsprogram 2016-2020 antas.
2. Regionala utvecklingsnämnden ska verka för att kommunerna åtgärdar busstationer i de prioriterade stråken med avseende på brister i tillgängligheten enligt bilaga 3 B.

## REGIONALA UTVECKLINGSNÄMNDENS BESLUT

Regionala utvecklingsnämnden föreslår regionfullmäktige

1. Trafikförsörjningsprogram 2016-2020 antas.
2. Regionala utvecklingsnämnden ska verka för att kommunerna åtgärdar busstationer i de prioriterade stråken med avseende på brister i tillgängligheten enligt bilaga 3 B.

## Regiondirektörens förslag

Regionstyrelsen tillstyrker regionala utvecklingsnämndens förslag.

## Yrkande

Monalisa Norrman (V) yrkar följande tillägg till nämndens förslag:

Regionala utvecklingsnämnden får i uppdrag att följa upp arbetet med ökad tillgänglighet och redovisa till styrelsen en gång per år.

## Proposition

Ordföranden ställer proposition på regiondirektörens förslag och finner det antaget.

Ordföranden ställer proposition på Monalisa Norrmans tilläggsyrkande och finner det

antaget.

#### REGIONSTYRELSENS BESLUT

1. Regionstyrelsen tillstyrker regionala utvecklingsnämndens förslag.
2. Regionstyrelsen föreslår regionfullmäktige

Regionala utvecklingsnämnden får i uppdrag att följa upp arbetet med ökad tillgänglighet och redovisa till styrelsen en gång per år.

-----

#### Proposition

Ordföranden ställer proposition på regionala utvecklingsnämndens förslag och finner det antaget.

Ordföranden ställer proposition på regionstyrelsens tilläggsförslag och finner det antaget.

#### REGIONFULLMÄKTIGES BESLUT

1. Trafikförsörjningsprogram 2016-2020 antas.
2. Regionala utvecklingsnämnden ska verka för att kommunerna åtgärdar busstationer i de prioriterade stråken med avseende på brister i tillgängligheten enligt bilaga 3 B.
3. Regionala utvecklingsnämnden får i uppdrag att följa upp arbetet med ökad tillgänglighet och redovisa till styrelsen en gång per år.

#### Utdrag till

Regionala utvecklingsnämnden, Länstrafiken i Jämtlands län AB; Norrtåg AB

### § 60 Möjlighet till avgiftsfri uppdelning av betalning av patientavgift vid besök inom öppenvård (RS/200/2015)

Protokollsutdrag från regionstyrelsen 2016-04-08, § 91

#### Ärendebeskrivning

Regionfullmäktige beslutade 2016-02-09 - 10, § 10 att möjlighet till avgiftsfri uppdelning av betalning av inom en bestämd tidsrymd, till exempel fem och tio månader, ska införas. Med anledning av beslutet har förslag till regler tagits fram för betalning av patientavgifter för öppenvård.

Huvudregeln för betalning av patientavgifter för öppenvård är att avgiften betalas i samband med besöket. Kan betalning vid besöket inte göras får patienten en faktura på avgiften med betalning av avgiften inom 30 dagar. En fakturaavgift tas ut i dessa fall

Justerandes sign

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

med vissa undantag. Regionfullmäktiges ovannämnda beslut innehöll också beslut om införande av självbetjäning vid receptionen vid Östersunds sjukhus med betalsättet fakturerings (utan faktureringsavgift) och samlingsfakturerings. Fullmäktigebeslutet kommer att medföra en ändring av reglerna för betalning när självbetjäningen och samlingsfaktureringsen införs.

Region Jämtland Härjedalen erbjuder två alternativ till huvudregeln för betalning av öppenvårdsavgifter. Patienten kan endast välja ett av alternativen.

Alternativ 1. Om en patient önskar att få avbetala avgiften för ett öppenvårdsbesök ska patienten erbjudas att avgiftsfritt flytta fram betaldatumet 60, 90 eller 120 dagar från besökstillfället. Patienten kan delbetala summan under perioden fram till betaldatumet.

Alternativ 2. En patient kan i samband med det första besöket köpa ett frikort på avgiftsfri avbetalning för en frikortsperiod på 12-månader. Patienten ska då ingå en överenskommelse med Region Jämtland Härjedalen. Villkoren för köpet framgår av ett framtaget förslag till överenskommelse om delbetalning av frikort.

Enligt förslaget kan patienten dela upp betalningen för frikortet enligt ett av följande alternativ:

- betala hela beloppet 1 100 kronor på en faktura med förfallodag 30 dagar efter fakturadatum,
- betala av beloppet på 5 månader med 220 kronor per månad eller
- betala av beloppet på 10 månader med 110 kronor per månad.

Ingen faktureringsavgift ska tas ut av patienten vid betalning enligt de två alternativen. Reglerna ska gälla även för de privata vårdgivarna.

## Beslutsunderlag

Förslag till överenskommelse om delbetalning av frikort.

## Regiondirektörens förslag

Regionstyrelsen föreslår regionfullmäktige

Region Jämtland Härjedalen erbjuder två alternativ till huvudregeln för betalning av öppenvårdsavgifter. Patienten kan endast välja ett av alternativen.

Alternativ 1. Om en patient önskar att få avbetala ett öppenvårdsbesök ska patienten erbjudas att avgiftsfritt flytta fram betaldatumet 60, 90 eller 120 dagar från besökstillfället. Patienten kan delbetala summan under perioden fram till betaldatumet.

Alternativ 2. En patient kan i samband med det första besöket köpa ett frikort på avgiftsfri avbetalning för en frikortsperiod på 12-månader. Patienten ska då ingå en överenskommelse med Region Jämtland Härjedalen med villkor och avbetalningstider som framgår av förslag till överenskommelse om delbetalning av frikort.

Faktureringsavgift tas inte ut av patienten vid betalning enligt de två alternativen.

Reglerna gäller även för de privata vårdgivarna.

## Yrkande

Thomas Andersson (C) yrkar att styrelsen får en tydlig redovisning av kostnader för fakturering av patientavgifter inom regionen.

## Proposition

Ordföranden ställer proposition på regiondirektörens förslag och finner det antaget.

Ordföranden ställer proposition på Thomas Anderssons tilläggsyrkande och finner det antaget.

## REGIONSTYRELSENS BESLUT

1. Styrelsen ska få en tydlig redovisning av kostnader för fakturering av patientavgifter inom regionen.
2. Regionstyrelsen föreslår regionfullmäktige

Region Jämtland Härjedalen erbjuder två alternativ till huvudregeln för betalning av öppenvårdsavgifter. Patienten kan endast välja ett av alternativen.

Alternativ 1. Om en patient önskar att få avbetala ett öppenvårdsbesök ska patienten erbjudas att avgiftsfritt flytta fram betaldatumet 60, 90 eller 120 dagar från besökstillfället. Patienten kan delbetala summan under perioden fram till betaldatumet.

Alternativ 2. En patient kan i samband med det första besöket köpa ett frikort på avgiftsfri avbetalning för en frikortsperiod på 12-månader. Patienten ska då ingå en överenskommelse med Region Jämtland Härjedalen med villkor och avbetalningstider som framgår av förslag till överenskommelse om delbetalning av frikort.

Faktureringsavgift tas inte ut av patienten vid betalning enligt de två alternativen.

Reglerna gäller även för de privata vårdgivarna.

-----  
Ann-Marie Johansson (S), Lennart Ledin (L), David Bell (MP), Thomas Andersson (C), Marianne Larm-Svensson (C), Monalisa Norrman (V), Christer Siwertsson (M), Elin Hoffner och Anders Frimert (S) yttrar sig.

## REGIONFULLMÄKTIGES BESLUT

Region Jämtland Härjedalen erbjuder två alternativ till huvudregeln för betalning av öppenvårdsavgifter. Patienten kan endast välja ett av alternativen.

Alternativ 1. Om en patient önskar att få avbetala ett öppenvårdsbesök ska patienten erbjudas att avgiftsfritt flytta fram betaldatumet 60, 90 eller 120 dagar från besökstillfället. Patienten kan delbetala summan under perioden fram till betaldatumet.

Alternativ 2. En patient kan i samband med det första besöket köpa ett frikort på avgiftsfri avbetalning för en frikortsperiod på 12-månader. Patienten ska då ingå en överenskommelse med Region Jämtland Härjedalen med villkor och avbetalningstider som framgår av förslag till överenskommelse om delbetalning av frikort.

Faktureringsavgift tas inte ut av patienten vid betalning enligt de två alternativen.

Reglerna gäller även för de privata vårdgivarna.

## Utdrag till

Ekonomidirektör

## § 61 Reglemente för intern kontroll vid Region Jämtland Härjedalen (RS/1657/2015)

Protokollsutdrag från regionstyrelsen 2016-02-23—24, § 50

### Ärendebeskrivning

För ett landsting finns lagkrav på intern kontroll (Kommunallagen). Enligt kommunallagen ska styrelsen och nämnderna se till att den interna kontrollen är tillräcklig. Ytterst handlar det om att säkerställa att verksamheten uppfyller de mål och de krav som ställs. En systematisk riskhantering är ett viktigt instrument för att säkerställa uppfyllandet av mål och förväntningar.

Reglementet för intern kontroll vid Region Jämtland Härjedalen antogs av landstingsfullmäktige den 22—23 oktober 2013. Reglementet har därefter reviderats för att möta organisationens krav när Jämtland läns landsting övergick till att bli Region Jämtland Härjedalen. I och med den nya regionstabsorganisationen som bildades från årsskiftet 2015/2016 har reglementet reviderats på nytt.

### Beslutsunderlag

Reglemente för intern kontroll vid Region Jämtland Härjedalen

### Regiondirektörens förslag

Regionstyrelsen föreslår regionfullmäktige

Reglemente för intern kontroll vid Region Jämtland Härjedalen antas.

**REGIONSTYRELSENS BESLUT**

Regionstyrelsen föreslår regionfullmäktige

Reglemente för intern kontroll vid Region Jämtland Härjedalen antas.

**REGIONFULLMÄKTIGES BESLUT**

Reglemente för intern kontroll vid Region Jämtland Härjedalen antas

**§ 62 Svar på motion från Mats El Kott (L) om byggverksamhet (RS/1877/2015)**

**Protokollsutdrag från regionstyrelsen 2016-03-22—23, § 88**

**Ärendebeskrivning**

Mats El Kott föreslår i en motion att Region Jämtland Härjedalen snarast startar byggverksamhet i egen regi för att bygga personalbostäder och/eller andra bostäder och egna andra lokaler. Det ska särskilt beaktas att tillvarata nytillkommande vuxnas yrkeskunskaper. Alternativt kan ägardirektiv till Landstingsbostäder ge instruktion av samma slag.

Region Jämtland Härjedalen äger Landstingsbostäder i Jämtland AB som är ett allmännyttigt bostadsbolag. Bolaget har uppdraget att äga, bygga och förvalta personalbostäder och verksamheten ska bedrivas i rekryteringsfrämjande syfte. Ett allmännyttigt bostadsbolag ska agera på affärsmässiga villkor, såsom att ta ut marknadsmässiga hyror och kunna ge avkastning till ägaren. Ett byggande av personalbostäder kan alltså endast ske om det är ekonomiskt försvarbart.

Att bygga andra bostäder än personalbostäder ligger utanför den kommunala kompetensen för Region Jämtland Härjedalen. Det finns ett förbud mot att bedriva näringsverksamhet i vinstsyfte. Fr.o.m. den 1 januari 2014 har lagen som reglerar kommunernas bostadsförsörjningsansvar gett kommunerna ett tydligare kommunalt ansvar för bostadsförsörjningen. Kommunala riktlinjer för bostadsförsörjning ska beskriva hur hänsyn har tagits till nationella och regionala mål och planer dvs. ett regionalt perspektiv har införts.

Region Jämtland Härjedalen har idag en mycket slimmad fastighetsverksamhet som sköter ombyggnadsbehov för att anpassa egna och inhyrda lokaler till vårdens utveckling. Det finns ingen möjlighet med dagens organisation att utöka verksamheten med egen byggverksamhet. Samtliga byggnads- och installationsarbeten utförs med externt upphandlade företag. Region Jämtland Härjedalens fastighetsdriftavdelning arbetar endast med underhåll och tillsyn samt mindre ombyggnadsarbeten.

Att starta egen byggverksamhet bedöms inte vara en lämplig åtgärd sett ur Region Jämtland Härjedalens uppdrag att främja regional utveckling. I stället för att konkurrera med privata företag bör Region Jämtland Härjedalen nyttja den privata konkurrensen för att få bästa möjliga pris vid upphandlingar.

När det gäller att ta tillvara nytillkomna kvinnors och mäns yrkeskunskaper har Region Jämtland Härjedalen prioriterat att initialt satsa på att fånga upp nyanlända med vårdkunskap. Det arbetet har intensifierats i år och en fördjupad kunskap om integrationsarbete kommer att byggas upp i organisationen. Därefter kan ställning tas om en eventuell breddning till även andra yrkesgrupper.

### Beslutsunderlag

Motion från Mats El Kott (L) om byggverksamhet.

### Regiondirektörens förslag

Regionstyrelsen föreslår regionfullmäktige

Motionen avslås.

#### REGIONSTYRELSENS BESLUT

Regionstyrelsen föreslår regionfullmäktige

Motionen avslås.

-----

### Yrkande

Mats El Kott (L) yrkar bifall till motionen.

### Proposition

Ordföranden ställer proposition på regionstyrelsens förslag och Mats El Kotts yrkande och finner regionstyrelsens förslag antaget.

#### REGIONFULLMÄKTIGES BESLUT

Motionen avslås.

### Utdrag till

Ekonomidirektör

## **§ 63 Svar på motion från Lennart Ledin (L) om att återställa Långforsen för regional tillväxt (RS/1918/2015)**

Protokollsutdrag regionstyrelsen 2016-02-23—24, § 53

### **Ärendebeskrivning**

Protokollsutdrag från regionala utvecklingsnämnden 2016-01-26, § 7 Motion från Lennart Ledin (L) om att återställa Långforsen för regional tillväxt (RUN/1384/2015)

### **Ärendebeskrivning**

Lennart Ledin (L) har i en motion föreslagit regionfullmäktige att besluta följande:

1. Region Jämtland Härjedalen hos Östersunds kommun, som majoritetsägare, och hos Krokoms och Åre kommuner, som minoritetsägare i Jämtkraft AB, begära att ett gemensamt ägardirektiv ges till bolaget om att avstå från renovering och utbyggnad av Långforsens kraftverk och i stället omedelbart påbörja ett arbete med att återställa forsen så nära ursprungligt skick som möjligt
2. Motionen ska beredas så att den kan behandlas på fullmäktige i februari 2016 och att därmed regionen ska kunna ge underlag till ägarkommunerna inför deras årliga direktiv till Jämtkraft AB

Jämtkraft AB ägs av Östersunds kommun (98 %), Krokoms kommun (1 %) och Åre kommun (1 %). Som ägarkommuner utfärdar de ägardirektiv för bolaget. Den aktuella frågan rör bolagets kraftproduktion. Frågor om tillåtligheten av kraftproduktion är en fråga som faller utanför Region Jämtland Härjedalens kompetens. Frågor om bolagets produktion och hantering av rättigheter är en fråga för bolaget och ägarna till bolaget. Region Jämtland Härjedalen har inte lagliga möjligheter att gentemot bolaget eller ägarna ha synpunkter på dessa frågor.

Det innebär att Region Jämtland Härjedalen inte kan, som motionären föreslår, begära att ägarkommunernas ägardirektiv ska ha ett visst innehåll eller ens försöka påverka dessa. Motionen ska därför avslås.

### **Beslutsunderlag**

Motion från Lennart Ledin (L) om "Återställ Långforsen för regional tillväxt!".

Tjänsteskrivelse 2016-01-12, Sven Winemark.

Arbetsutskottet 2016-01-12, § 15.

### **Förvaltningschefens förslag**

Arbetsutskottet föreslår regionala utvecklingsnämnden

Regionala utvecklingsnämnden föreslår regionfullmäktige

Motionen avslås.

#### ARBETSUTSKOTTETS FÖRSLAG TILL BESLUT

Regionala utvecklingsnämnden föreslår regionfullmäktige

Motionen avslås.

#### Förslag till beslut på mötet

Jörgen Blom (V) yrkar på bifall till motionen.

#### Beslutsgång

Ordförande ställer arbetsutskottets förslag till beslut mot Jörgen Bloms förslag.

Ordförande finner att nämnden bifaller till arbetsutskottets förslag till beslut.

#### REGIONALA UTVECKLINGSNÄMNDENS BESLUT

Regionala utvecklingsnämnden föreslår regionfullmäktige

Motionen avslås.

#### Reservation

Jörgen Blom (V) reserverar sig mot beslutet till förmån för sitt eget förslag.

-----

#### Regiondirektörens förslag

Regionstyrelsen tillstyrker regionala utvecklingsnämndens förslag.

-----

#### Yrkanden

Anna Hildebrand (MP) yrkar följande:

”Eftersom motionen inte har behandlats under februarifullmäktige yrkar jag att; Region Jämtland Härjedalen ska i befintliga samarbetsforum där Jämtkrafts berörda ägarkommuner ingår, och även i övriga sammanhang där det är möjligt, verka för att Långforsen återställs - för en biologisk mångfald och till fördel för en utvecklad fisketurism.”

Niklas Rohdin (S) yrkar bifall till regiondirektörens förslag.

Monalisa Norrman (V) yrkar bifall till Anna Hildebrands yrkande.

Robert Uitto (S) yrkar följande:

”Eftersom ägandet av Jämtkraft ligger hos de tre ägarkommunerna Östersund, Krokom och Åre ligger ansvaret för frågan hos dem. Utbyggnadsfrågan kan dessutom knappast i övrigt anses ligga inom Regionens ansvarsområde varför jag yrkar avslag på Anna Hildebrands (MP) yrkande.”

## Proposition

Ordföranden ställer proposition på regiondirektörens förslag och Anna Hildebrands yrkande och finner regiondirektörens förslag antaget.

## REGIONSTYRELSENS BESLUT

Regionstyrelsen tillstyrker regionala utvecklingsnämndens förslag.

## Reservation

Anna Hildebrand (MP) reserverar sig till förmån för sitt eget yrkande.

-----

## Yrkanden

Lennart Ledin (L) yrkar följande:

1. Motionen bifalls.
2. Till beslutet tilläggs följande punkt:  
”Mot bakgrund av de natur-, kultur- och friluftsvärden samt den skyddsklassning som Nedre Lången har i miljöbalken samt Natura 2000, och med hänvisning till yttranden från ett flertal sakkunniga myndigheter, anser Region Jämtland Härjedalen att tillståndet för Långforsens kraftverk bör återkallas och kvarvarande damm rivas ut samt att återställningsåtgärder genomförs för att i görligaste mån återskapa en naturlig forsmiljö.”

Anna Hildebrand (MP) yrkar bifall till Lennart Ledins yrkande samt följande tillägg:  
”Region Jämtland Härjedalen ska i befintliga samarbetsforum där Jämtkraft:s berörda ägarkommuner ingår, och även i övriga sammanhang där det är möjligt, verka för att Långforsen återställs - för en biologisk mångfald och till fördel för en utvecklad fisketurism.”

Mikael Säbom (SD) yrkar bifall till motionen och till Lennart Ledins tilläggsyrkande.

Monalisa Norrman (V) yrkar bifall till motionen och till Lennart Ledins och Anna Hildebrands tilläggsyrkanden.

Gunnar Hjelm (M) yrkar avslag på motionen.

Robert Uitto (S) yrkar bifall till regionala utvecklingsnämndens förslag och avslag på Lennart Ledins och Anna Hildebrands yrkanden.

## Proposition

Ordföranden ställer proposition på regionala utvecklingsnämndens förslag att avslå motionen och Lennart Ledins yrkande att bifalla motionen och finner nämndens förslag antaget.

## Omröstning

Omröstning begärs.

### Propositionsordning

Den som bifaller nämndens förslag röstar ”Ja”.

Den som bifaller Lennart Ledins yrkande röstar ”Nej”.

### Omröstningsresultat

Med 39 ja-röster, 14 nej-röster, 1 avstår och 1 frånvarande finner ordföranden regionala utvecklingsnämndens förslag om att avslå motionen antaget (se bifogat omröstningsprotokoll nr.2).

### Proposition

Ordföranden ställer proposition på Lennart Ledins tilläggsyrkande och finner det avslaget.

### Omröstning

Omröstning begärs.

### Propositionsordning

Den som avslår Lennart Ledins yrkande röstar ”Ja”.

Den som bifaller Lennart Ledins yrkande röstar ”Nej”.

### Omröstningsresultat

Med 39 ja-röster, 14 nej-röster, 1 avstår och 1 frånvarande finner ordföranden Lennart Ledins yrkande avslaget (se bifogat omröstningsprotokoll nr.3).

### Proposition

Ordföranden ställer proposition på Anna Hildebrands tilläggsyrkande och finner det avslaget.

### Omröstning

Omröstning begärs.

### Propositionsordning

Den som avslår Anna Hildebrands yrkande röstar ”Ja”.

Den som bifaller Anna Hildebrands yrkande röstar ”Nej”.

### Omröstningsresultat

Med 39 ja-röster, 12 nej-röster, 3 avstår och 1 frånvarande finner ordföranden Anna Hildebrands yrkande avslaget (se bifogat omröstningsprotokoll nr.4).

### REGIONFULLMÄKTIGES BESLUT

Motionen avslås.

### Reservationer

Lennart Ledin (L) reserverar sig till förmån för sina egna yrkanden.

Justerandes sign

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Monalisa Norrman (V), Bo Danielsson (V), Emilia Blomqvist (V) och Elin Hoffner (V) reserverar sig till förmån för samtliga yrkanden från Lennart Ledin (L) och Anna Hildebrand (MP).

### Protokollsanteckning

Lennart Ledin (L) lämnar följande protokollsanteckning:

Mot bakgrund av handläggningen av min motion i regionala nämndens arbetsutskott finns det anledning att påpeka för utskottet och andra utskott att reglementen skall följas i detta sammanhang vad gäller stadgandet att Kallelse och preliminär föredragningslista över de ärenden som avses bli behandlade vid sammanträdet ska göras tillgänglig för utskottets ledamöter i god tid (minst 7 dagar) före varje sammanträde, att fullständiga handlingar i ärendena ska göras tillgängliga på regionens webbplats.

## § 64 Valärenden 2016 (RS/1/2016)

### REGIONFULLMÄKTIGES BESLUT

1. Gemensamma nämnden för Närvård Frostviken: Fyllnadsval av ersättare för perioden fram till och med 2018-12-31 istället för Lillemor Brandum (KD) som av sagt sig uppdraget.

På valberedningens förslag utses:

**Ersättare:**

Fredrik Ejenstam (KD)

2. Regionstyrelsen: Fyllnadsval av ledamot för tiden fram till och med 2018-12-31 i stället för Anna Hildebrand (MP) som av sagt sig uppdraget.

På valberedningens förslag utses:

**Ledamot:**

Anton Nordqvist (MP)

## § 65 Allmänhetens frågestund (RS/11/2016)

Inga frågor från allmänheten har lämnats in till dagens sammanträde.

## § 66 Allmänhetens frågor om årsredovisningen (RS/636/2016)

Ann-Marie Johansson (S) och Christer Siwertsson (M) besvarar följande frågor från Stefan Hallgren:

- Varför är det rimligt att regionstyrelsen ska ges ansvarsfrihet och få förnyat förtroende?
- Varför yrkar majoriteten avslag på många av oppositionens förslag?
- Varför uteblir större radikala strukturförändringar för att komma tillrätta med underskottet?

## § 67 Årsredovisning 2015 (RS/642/2015)

Protokollsutdrag från regionstyrelsen 2016-03-22—23, § 78

### Ärendebeskrivning

Enligt Lag om kommunal redovisning (SFS 1997:614) ska den löpande redovisningen för varje räkenskapsår avslutas med ett årsbokslut. Årsredovisningen skall redogöra för utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen vid årets slut. I årsredovisningen skall även ingå sådan verksamhet som bedrivs genom annan juridisk person.

Region Jämtland Härjedalens resultat 2015 var -232,3 miljoner kronor. Fullmäktiges resultatkrav för året var - 96,0 miljoner kronor. Budgetavvikelsen blev -136,3 miljoner kronor. En ingående ekonomisk obalans samt fortsatt ökade kostnader för egen personal och bemanningsföretag är de huvudsakliga orsakerna till underskottet.

Från och med 1 januari 2015 har verksamheten för regional utveckling, som tidigare organiserats inom ett regionförbund, tillförts den nya Region Jämtland Härjedalen. I samband med detta genomfördes en skatteväxling med kommunerna när ansvaret för länets kollektivtrafik i sin helhet övertogs av Region Jämtland Härjedalen. Justerat för detta har kostnaderna för egen personal samt bemanningsföretag ökat med ca 6,7 procent (146 miljoner kronor) jämfört med 2014. Enskilt har kostnaden för bemanningsföretag ökat med 50 procent (42 miljoner kronor). Läkemedelskostnaden har ökat med 7,1 procent (25 miljoner kronor). Kostnaden för riks- och regionvård har minskat med 17 mkr, jämfört med 2014 och ligger nu på en nivå som är ungefär lika hög som 2013.

Balanskravet innebär att ett negativt resultat för ett räkenskapsår ska regleras under de närmast följande tre åren. Resultatet för 2015 innehåller omställningskostnader med 5,7 miljoner kronor avseende omställningsgrupp samt avgångsvederlag.

Efter år 2015 återstod enligt balanskravet totalt 575,2 miljoner kronor att återställa varav 187,3 miljoner kronor under år 2016. Beräkningen av balanskravet för år 2015 blev, -228 miljoner kronor. Den av fullmäktige beslutade Regionplanen för planperioden 2016-2018 kommer inte att återställa det balanserade resultatet.

Region Jämtland Härjedalens ekonomi är fortfarande mycket ansträngd men regionfullmäktige och regionstyrelse har tagit beslut om en rad resultatförbättrande åtgärder inför 2016. Ett långsiktigt arbete pågår för att uppnå en ekonomi i balans, bland annat i det långsiktiga arbetet med Långsiktig utvecklingsplan för god ekonomisk hushållning. Flera andra åtgärder har vidtagits för att försöka bromsa kostnadsutvecklingen. Handlingsplaner för kostnadsminskningar har framtagits av de flesta områden under 2015 och dessa ska utökas och följas upp även under 2016. Därefter återstår att även återställa tidigare års underskott. Om åtgärderna i Långsiktig utvecklingsplan för god ekonomisk hushållning genomförs enligt tidsplan kommer Region Jämtland Härjedalen att uppnå ett positivt resultat 2018 och kan därefter börja återställa det balanserade underskottet.

Redovisningen av måluppfyllelse utgår från hur verksamheten arbetat utifrån regionplanens framgångsfaktorer samt måluppfyllelse för regionövergripande mål/mått i regiondirektörens verksamhetsplan. De målen utgår från regionplanens övergripande mål. Redovisningen visar att av de 20 mål som regiondirektörens verksamhetsplan innehåller så har fem stycket nått angiven målnivå, alla inom området Patient. Fyra av målen har inte riktigt uppnått angiven målnivå. Nio av målen är mer än 10 procent ifrån angiven målnivå och två av målen har inte kunnat följas upp.

## Beslutsunderlag

Årsredovisning 2015 för Region Jämtland Härjedalen inklusive bilagor

## Regiondirektörens förslag

1. Årsredovisningen 2015 överlämnas till Revisorerna i Region Jämtland Härjedalen för granskning.
2. Regionstyrelsen föreslår regionfullmäktige

Årsredovisningen för 2015 godkänns.

-----

## Yrkande

Ann-Marie Johansson (S) yrkar att paragrafen justeras omedelbart.

## Proposition

Ordföranden ställer proposition på regiondirektörens förslag och finner det antaget.

Ordföranden ställer proposition på sitt eget yrkande om omedelbar justering och finner

Justerandes sign

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

det antaget.

#### REGIONSTYRELSENS BESLUT

1. Årsredovisningen 2015 överlämnas till Revisorerna i Region Jämtland Härjedalen för granskning.
2. Regionstyrelsen föreslår regionfullmäktige  
  
Årsredovisningen för 2015 godkänns.
3. Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

-----  
Årsredovisningen föredras av regionstyrelsens ordförande Ann-Marie Johansson (S).

Ann-Marie Johansson (S) yrkar bifall till regionstyrelsens förslag att årsredovisningen godkänns samt följande tillägg och rättelser:

- Följande mening tas bort på sidan 26 under rubriken Tillgänglighetsgarantin 0:an ”COSMIC införandet har medfört 30-40 procents produktionsbortfall under året.”
- Tillägg: Produktionsstatistik Hälso- och sjukvård sätts in efter sidan 38 Hälso- och sjukvårdens verksamhet.
- På sidan 94 stycket ”Tillgångsredovisning av individmärkta hjälpmedel” borttaget. Istället flyttas texten upp till Materiella anläggningstillgångar och kompletterats enligt nedan:  
”Undantaget från RKR 11.4 är tillgångsredovisningen av individmärkta hjälpmedel där alla individmärkta hjälpmedel från 1000 kr hos hjälpmedelscentralen bokas som anläggningstillgång och avskrivningar görs. Detta enligt beslut från 2006.  
Systemstödet finns i lagersystemet Sesam 2. Datorer och rollatorer avskrivs på 3 år, sängar på 8 år och allt övrigt på 5 år.

Eva Hellstrand (C), Jörgen Larsson (C), Monalisa Norman (V), Elin Lemon (C), Åke Durre (SD), Thomas Andersson (C), David Bell (MP), Anna Hildebrand (MP), Christer Siwertsson (M) och Susanné Wallner (M) yttrar sig.

-----  
Behandlingen av ärendet förklaras vilande kl. 11.15 för att behandla frågan om ansvarsprövning, se § 69. Ärendet återupptas kl. 17.00.  
-----

Revisorernas ordförande Anneli Bengtsson (M) föredrar revisionsberättelsen i frågan om revisorerna tillstyrker eller avstyrker om årsredovisningen ska godkännas.

#### Proposition

Ordföranden ställer proposition på regionstyrelsens förslag att årsredovisningen godkänns och finner det antaget.

Ordföranden ställer proposition på Ann-Marie Johanssons (S) yrkande och finner det antaget.

#### REGIONFULLMÄKTIGES BESLUT

Årsredovisningen för Region Jämtland Härjedalen 2015 godkänns inklusive följande tillägg och rättelser:

- Följande mening tas bort på sidan 26 under rubriken Tillgänglighetsgarantin 0:an ”COSMIC införandet har medfört 30-40 procents produktionsbortfall under året.”
- Tillägg: Produktionsstatistik Hälso- och sjukvård sätts in efter sidan 38 Hälso- och sjukvårdens verksamhet.
- På sidan 94 stycket ”Tillgångsredovisning av individmärkta hjälpmedel” borttaget. Istället flyttas texten upp till Materiella anläggningstillgångar och kompletterats enligt nedan:  
”Undantaget från RKR 11.4 är tillgångsredovisningen av individmärkta hjälpmedel där alla individmärkta hjälpmedel från 1000 kr hos hjälpmedelscentralen bokas som anläggningstillgång och avskrivningar görs. Detta enligt beslut från 2006. Systemstödet finns i lagersystemet Sesam 2. Datorer och rollatorer avskrivs på 3 år, sängar på 8 år och allt övrigt på 5 år..

#### Utdrag till

Ekonomidirektör

## § 68 Årsredovisning för revisionsverksamheten för år 2015 (RS/354/2016)

### Protokollsutdrag Särskilda budgetberedningen § 5

#### Ärendebeskrivning

Revisorerna för Region Jämtland Härjedalen har lämnat in ett årsbokslut för revisionsverksamheten 2015. Revisionsverksamheten har under 2015 i huvudsak bedrivits enligt revisionsplanen och inom tilldelade ramar. Det ekonomiska resultatet för revisorerna visar på ett nollresultat. Genom omprioriteringar har man lyckats hålla budget trots väsentliga ökningar av granskningsområden, kostnad för rekrytering av ny revisionsdirektör m.m.

Under 2015 har revisionsverksamheten genomfört ett antal hearingar, verksamhetsbesök och tjänstemannaträffar utifrån regionens nya organisation efter sammanslagningen med Regionförbundet i Jämtlands län. Man har inhämtat kunskap om de nya verksamheterna som finns inom det som nu är Regionala utvecklingsnämnden (RUN). Revisionsplanen för 2015 omfattade som tidigare år ett flertal särskilda granskningar av kvaliteten inom vården, samt att man följt införandet av regionens nya vårdadministrativa system Cosmic. Regionens verksamheter har kontinuerligt följts i styrelsens och nämndernas handlingar och protokoll, samt med återkommande hearings, förstudier, fördjupade granskningar och verksamhetsbesök som ligger till grund för den lagstadgade ansvarsprövningen.

Justerandes sign

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

En ny revisionsdirektör och chef över revisionskontoret har rekryterats och tillträtt vid årets slut då tidigare direktör gått i pension. Med anledning av att majoritetens politiska sammansättning förändrades har ordförandeskapet förändrats. Ordförandeposten tillträdde av tidigare vice ordförande och en ny revisor utsågs i hennes ställe.

Andra aktiviteter som genomfördes 2015:

- Ordförande och vice ordförande har deltagit i fullmäktiges regelbundna presidieträffar.
- Information om granskningsresultat och om revisionsverksamheten i övrigt har lämnats vid regionfullmäktiges sammanträden.
- Deltagit vid konferenser.
- Varit med och arrangerat Norrlandstingens revisionskonferens som hölls på Jamtli.
- Fortsatt utvecklingsarbete för den nya revisionsstandarden ISA, samt fortbildning genom deltagande i kurser och seminarier.

## Beslutsunderlag

Bokslut december 2015, Regionens revisorer

## Regiondirektörens förslag

Särskilda budgetberedningen föreslår regionfullmäktige

Årsbokslut 2015 för regionens revisorer godkänns.

### SÄRSKILDA BUDGETBEREDNINGENS BESLUT

Särskilda budgetberedningen föreslår regionfullmäktige

Årsbokslut 2015 för regionens revisorer godkänns

### REGIONFULLMÄKTIGES BESLUT

Årsbokslut 2015 för regionens revisorer godkänns.

## Utdrag till

Revisorerna i Region Jämtland Härjedalen, Revisionsdirektör

## § 69 Ansvarsprövning 2015 (RS/452/2016)

**Protokollsutdrag fullmäktiges presidium 2016-04-08, § 33**

### Ärendebeskrivning

Regionens revisorer har överlämnat revisionsberättelsen för år 2015 för Region Jämtland Härjedalen och revisionsrapport 2015 Årets granskning av Region Jämtland Härjedalen till fullmäktige Regionens revisorer har i revisionsberättelsen redovisat resultat av granskningen för år 2015.

För patientnämnden, vårdvalsnämnden, regionala utvecklingsnämnden, gemensamma nämnden för upphandling, lagerhållning och distribution av sjukvårdsprodukter m m och gemensamma nämnden för närvård i Frostviken bedömer revisorerna sammantaget att nämnderna i allt väsentligt bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande, att den interna kontrollen varit tillräcklig och att resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med de finansiella mål och verksamhetsmål som fullmäktige uppställt.

För regionstyrelsens del har revisorerna i huvudsak anfört följande. Regionstyrelsens styrning, ledning och kontroll har för 2015 inte varit tillfredsställande. Resultatet enligt årsredovisning 2015 innebär att regionen för femte året i rad inte lever upp till kommunallagens krav om en ekonomi i balans. Regionens budget för 2015 var inte balanserad enligt kommunallagens krav utan året började med ett underskott på 96 miljoner kronor. Redan de första prognoserna indikerade att den ekonomiska utvecklingen gick åt fel håll och underskotten ökade. Flera centrum, främst inom vården, har tilldelats en budget som beretts på ett sådant sätt att stora delar inte är finansierad.

Den ekonomiska situationen, som revisionen under flera år bedömt vara ytterst allvarlig, har under 2015 förvärrats jämfört med föregående år. Åtgärder i form av långsiktiga utvecklingsplaner, handlingsplaner och beslut har inte varit tillräckliga för att åstadkomma en förbättrad ekonomi. Några ytterliga och kraftfulla åtgärder för att i närtid vända den ekonomiskt negativa utvecklingen har inte kunnat återfinnas vid granskningen av styrelsens protokoll.

Av verksamhetsmålen inom målområdet "Patient" har fem av sju mål uppnåtts. Verksamhetsmålen inom målområdena "Samhälle", "Medarbetare" och "Verksamhetsresultat" har inte uppnåtts utan påvisar stora brister i måluppfyllnad. Tillgängligheten har försämrats ytterligare för de fyra mål som återredovisas jämfört med föregående år. Antalet sjukskrivningsdagar bland länets befolkning fortsätter att vara hög och andelen inneliggande patienter inom somatisk vård med vårdrelaterade infektioner har ökat. Sjukfrånvaron bland medarbetarna är fortsatt hög även om situationen har förbättrats något jämfört med föregående år. Problem med införande av

Justerandes sign

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

det vårdadministrativa systemet Cosmic har medfört bortfall av produktion och på grund av bristande datakvalitet har inte någon tillförlitlig produktionsstatistik kunnat presenteras i årsredovisningen.

Regionen lever inte upp till kommunallagens krav på åtgärdsplan för återställande av underskott från tidigare år. Årets resultat innebär att regionen inte uppnår de finansiella eller verksamhetsmässiga målen för god ekonomisk hushållning.

Regionens revisorer avstyrker att fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för regionstyrelsen.

Fullmäktiges presidium beslutade 29 mars 2016, § 27, med anledning av regionens revisorers uttalande i ansvarsfrågan, att ge regionstyrelsen och de ledamöter och tjänstgörande ersättare som avgått från styrelsen möjlighet att inkomma med förklaring.

## Förklaringar

Förklaring har inkommit från regionstyrelsen, Hans Wessén (M), Elin Lemon, Thomas Andersson, Berit Johansson och Eva Hellstrand samtliga (C), Monalisa Norrman och Elin Hoffner båda (V) och Anna Hildebrand (MP).

Regionstyrelsen har anfört i huvudsak följande. Region Jämtland Härjedalen har enligt hälso- och sjukvårdslagen skyldighet att erbjuda en god hälso- och sjukvård åt de som är bosatta i regionen. Man ska även verka för en god hälsa hos hela befolkningen. Det ska finnas akutsjukvård dygnet runt året om för de som bor eller vistas i regionen. Likaså ambulans. Ett sjukhus måste finnas för de som behöver slutenvård. Habilitering och rehabilitering, hjälpmedel för personer med funktionsnedsättning och tolktjänst för vardagstolkning är annat som region Jämtland Härjedalen är skyldig att erbjuda. Dessutom har regionen en lagstadgad skyldighet att samverka med andra. Hälso- och sjukvårdsuppdraget är komplext och omfattande. För att säkerställa tillgång till vård och inte äventyra medicinsk kvalitet och patientsäkerhet krävs personal, medicinsk utrustning och läkemedel. Den medicinska utvecklingen går fort och mycket mer kan idag behandlas allt högre upp i åldrarna än för bara några år sedan. Nya effektiva läkemedel innebär att patienter kan bli friska eller leva ett bra liv trots kroniska sjukdomar. Utvecklingen är positiv men den innebär att kostnaderna ökar snabbt. Hälso- och sjukvården inom Jämtlands läns landsting har gått med underskott under flera år. Regionstyrelsen har under 2015 vidtagit en mängd åtgärder för att komma tillrätta med underskottet. Under 2015 har åtgärderna inneburit ca 40 miljoner i minskade kostnader. Många åtgärder har inte hunnit ge effekt under 2015 men väntas ge resultat 2016 och åren framöver.

Den komplexa verksamhet som sjukvården är med ett dygnet-runt-ansvar medger inte stora kraftfulla verksamhetsminskningar för att åstadkomma en ekonomi i balans. Det krävs en mängd åtgärder och en daglig styrning där resurserna används på bästa möjliga sätt. Det arbete som regionstyrelsen påbörjat under 2015 med en mängd åtgärder kommer att fortsätta tills en ekonomi i balans uppnåtts och det ackumulerade

underskottet kan börja återställas.

Hans Wessén har anfört i huvudsak följande. Min förklaring till regionens prekära läge tillskriver jag styrelsens underlåtenhet att vidta åtgärder för att komma till rätta med problemen till varför regionen under de senaste fem åren gått med betydande underskott motsvarande 572,2 mkr. Jag påpekade vid ett möte att styrelsen borde kallas oftare för att enbart diskutera ekonomi och det prekära läget. I egenskap av vice ordförande i personal politiska utskottet lyfte jag frågan i styrelsen gällande personalens betingelser och medarbetarskap med stöd från ett flertal negativa tidningsreportage och upplevelsen av personalpolitiska utskottets arbete. Trots återkommande rapporter som entydigt visade på betydande brister gällande arbetsmiljö och medarbetarskap så var det ingen prioriterad fråga för styrelsen. Därför valde jag att delge styrelsen ett initiativärende vid mötet den 2015-06-03, ”Uppgradering av personalpolitiska utskottets uppdrag”. Avsikten med ärendet var att ge mer tid för regionstyrelse och fullmäktige att intensifiera arbetet mot målet god ekonomisk hushållning och att ge utskottet ökad befogenhet att verka för god arbetsmiljö och gott medarbetarskap. Som förtroendevald ersättare i regionstyrelsen är jag lika ansvarig som övriga styrelseledamöter för kritiken som framgår i Revisionsrapport 2015. Som oppositionspolitiker och ersättare har man begränsat inflytande över styrelsearbete och beslut. Därför har jag valt att ge min förklaring var ansvaret ligger för att målet om god ekonomisk hushållning kraschat och att personalens betingelser inte förbättrats under verksamhetsåret 2015, nämligen hos styrelsen.

Elin Lemon, Thomas Andersson, Berit Johansson och Eva Hellstrand har anfört i huvudsak följande. Revisorerna i Region Jämtland Härjedalen är med all rätt mycket kritiska till hur regionstyrelsen hanterat ekonomin. Inte heller för verksamhetsåret 2014 ville revisorerna ge landstingsstyrelsen ansvarsfrihet. Från oppositionen visades goda vilja genom Aprilöverenskommelsen. Det fanns stor tveksamhet inom Centerpartiet för detta men vi deltog ändå. Denna överenskommelse lade dock en ”våt filt” över politiken eftersom styrelsen under den perioden fokuserade på överenskommelsens förslag och mindre utsträckning på politik och akuta åtgärder. Centerpartiet har i styrelsen varit aktiva och lagt skriftliga förslag på olika åtgärder. Partiet har också varit aktivt i styrelsens diskussioner kring ekonomi, budget och uppföljningar. Trots att regionstyrelsen har ett gemensamt ansvar för 2015 faller ansvaret ändå tyngst på majoritetspartierna. De förslag Centerpartiet lagt i ekonomiska- och kvalitetsfrågor blev allt som oftast avslagna. Centerpartiet påtalade redan i mars 2015, med stöd av Moderaterna, vikten av förändringar av patientavgifterna. Ett arbete som pågått alltför länge. Tyvärr fick det slutgiltiga beslutet enbart fokus på att införa ett fåtal avgiftsnivåer. Möjligheten att styra med avgiften tog den nya majoriteten ingen hänsyn till. Centerpartiet har också försökt avstyra ”onödigt arbete” inom tjänstemannaorganisationen. Ett exempel på det är idén om driva Länstrafiken i Jämtlands län i förvaltning istället för, som nu, i bolag. Likaså avslogs Alliansens gemensamma krav på en blocköverskridande kriskommission, ett förslag som lades innan revisionsberättelsen för 2014 kom. Centerpartiet har också lyft frågan om att strama upp investeringarna vid flera tillfällen. Partiet fick bifall på kravet på en

förteckning på pågående och planerade investeringar i prioriterad ordning. Däremot fick det inte gehör för att investeringsbeslut över 500 000 kr skulle tas i regionstyrelsen. Centerpartiet begärde i ett initiativärende att regelbundna möten mellan politiker, regiondirektör, ekonomidirektör och respektive centrums chef och ekonom skulle införas för att stämna av det ekonomiska läget och genomförda åtgärder. Detta avslogs dock av majoriteten.

De motioner, interpellationer och frågor Centerpartiet ställt i regionfullmäktige skulle också på olika sätt kunnat påverka ekonomin inom regionen.

Monalisa Norrman och Elin Hoffner har anfört i huvudsak följande. Utöver styrelsens redovisning som svar på revisorernas kritik gör Vänsterpartiet följande analys och tillägg utifrån. I aprilöverenskommelsen ingick att partierna var och en redovisade sina två högst prioriterade förslag för utredning och ställningstagande. Vänsterpartiet lyfte då fram behovet av en skatthöjning med 1 kr och två strategiska satsningsområden. Dessa var personalpolitiska satsningar och en förstärkning av primärvården. Vid budgetbeslut i november och på styrelsemötet som föregick novembermötet yrkade vi i enlighet med dessa två förslag. 1kr i skatthöjning motsvarar drygt 250 miljoner i inkomstförstärkning varav vårt förslag var att ca 100 skulle användas för strategiska satsningar. Vår bedömning är att rätt satsningar också får positivt ekonomiskt utfall över tid. Inom personalområdet behövs satsningar för att förbättra arbetsmiljö och arbetsorganisation. Detta leder till sänkta sjuktal och effektivare vårdförlopp. Möjligheten att rekrytera och behålla redan anställd personal kan också förbättras genom bättre tillgång till och villkor för kompetensutveckling, utbildning och forskning. Vissa lönenivåer behöver också lyftas.

Detta är det enda sättet, såvitt vi inte får någon nationell reglering av bemanningsföretag inom sjukvården, att sänka kostnaderna för inhyrd personal till förmån för fast anställda. En satsning på primärvård och en förstärkning av primärvårdens roll i vårdprocesserna är av största betydelse för att patienten ska få individuellt anpassad säker vård av hög kvalitet. En smidig och sammanhållen väg genom vårdsystemet med eget deltagande och kontroll oavsett vårdbehovets omfattning. En primärvård som har tillräckliga resurser för ett sådant arbetssätt är också den bästa vägen att få maximalt med hälso- och sjukvårdsinsatser för insatta skattemedel. Primärvården har en strategisk roll både för befolkningens hälsoutveckling och för att säkra jämlik och jämställd tillgång till sjukvård.

Bägge dessa områden har avgörande betydelse för hälso- och sjukvårdens framtida kostnadsutveckling. I avvaktan på att nationell politik förbättrar såväl statsbidrag som skatteutjämnningssystem så är Vänsterpartiets uppfattning att det mest kraftfulla och ansvarsfulla i detta läge är att höja skatten. Vi behöver både sänka underskottet och få högre fart i det omställningsarbete som finns beslutat i våra långsiktiga utvecklingsplaner. Utan detta löper vi risk att jämsides med ekonomiska underskott också få stora problem med att upprätthålla vård i nivå med resten av landet. En skatthöjning i november 2015 hade betydtt en väsentligt annorlunda situation redan 2016 och för åren därefter.

Anna Hildebrand har anfört i huvudsak följande. Hälso- och sjukvårdens

systemkapacitet i Jämtland Härjedalen har varit mycket ansträngd under en lång rad av år - och då främst med tanke på faktorer som finansiering, kompetensförsörjning och sjuktal. Kombinationen med att flera av länets kommuner är resurssvaga och att vi som hälso- och sjukvårdspolitiker i många stycken har underskattat verksamhetens komplexitet och haft en alltför positiv tro på styrfarten har försvårat förutsättningarna för en träffsäker styrning och fullgod måluppfyllelse. Viktiga brytpunkter för en ändamålsenlig styrning av hälso- och sjukvårdsverksamheten var dock beslut om att arbeta med långsiktiga utvecklingsplaner, att bedriva förändrings- och förbättringsarbete enligt LEAN-filosofin, och att inrätta en politisk nämndorganisation samt att låta genomföra omfattande analys- och utredningsarbete.

Bildande av Region Jämtland Härjedalen år 2015 och inrättade politiska nämnder och nya utskott, organisering för bästa resultat av överlappande verksamhetsområden (såsom miljö, folkhälsa, jämställdhet och FOU) mellan hälso- och sjukvården och övrigt regionalt utvecklingsarbete, starten på en ny mandatperiod med utformning av politisk målbild och utbildning av förtroendevalda innebar sammantaget en stor omställning - inte minst för tjänstemannaledning och sekretariat. En påfrestning för medarbetare och verksamheternas funktion var också förberedelse och införande av ett nytt patientadministrativt- och journalsystem.

Den fastslagna och genomgående strategin som fullmäktige fastställt var att leda och styra mot en struktumställning på lång sikt. Inrättandet av de tre nya utskotten med ansvar för jämställd- och jämlik vård, och folkhälsa och rehabilitering, samt hållbar omställning var en del i detta - och som syftade till en optimal behovs- och kunskapsstyrning. Helt i linje med den fastslagna riktningen var också regionstyrelsens fortgående arbete och beslut om ny struktur för folktandvården, och ny struktur för primärvården, samt långsiktig utvecklingsplan för minskade sjukskrivningstal. Andra huvudspår som regionstyrelsen drev på var att finna nya finansierings-, samverkans- och innovationslösningar. Här kom fokus att handla om samarbete med kommunerna, näringsliv och forskningsinstitutioner runt äldres hälsa, psykisk hälsa och psykiatri, samt distansteknik.

Regionstyrelsen har under 2015 visat på god verkställighet med tanke på genomförd strukturanalys och framställan hos regeringen, genomlysning av hälso- och sjukvårdens organisation, genomlysning av bemanningssituationen, analys av chefernas arbetsvillkor, beslut om utbildningsanställningar, ansökan om medlemskap hos Kommuninvest och inrättande av en separat finansplan.

Det som kom att omkullkasta styrelsens arbete för och förmåga till måluppfyllelse var 2014 års ekonomiska resultat med en budgetavvikelse på -172,6 miljoner kronor. Den snabbt ökade migrationen till regionen kom att påverka behovsbilden av insatser.

Regionstyrelsens ledning, styrning, kontroll, uppföljning och måluppfyllelse är att till större delen av verksamhetsåret inte tillräckligt. Den så kallade aprilöverenskommelsen fick en kontraproduktiv effekt och den ombildande politiska majoriteten medförde att

arbetet med kvalitetsbristkostnader och framgångsfaktorer frångicks - för att istället välja en kortsiktig, splittrad och mållös väg. Miljöpartiets inlämnade åtgärdsförslag i april och våra samlade yrkanden under verksamhetsåret visar vilka beslut, insatser och åtgärder som istället hade kunnat vara möjliga.

## Fullmäktiges presidiums bedömning

För regionstyrelsens del har revisorerna anfört att regionstyrelsens styrning, ledning och kontroll för 2015 inte har varit tillfredsställande. Resultatet enligt årsredovisning 2015 innebär att regionen för femte året i rad inte har levt upp till kommunallagens krav om en ekonomi i balans. Åtgärder i form av långsiktiga utvecklingsplaner, handlingsplaner och beslut har inte varit tillräckliga för att åstadkomma en förbättrad ekonomi och den ekonomiska situationen har under 2015 försämrats jämfört med föregående år. Några ytterliga och kraftfulla åtgärder för att i närtid vända den ekonomiskt negativa utvecklingen har revisorerna inte kunnat återfinna i styrelsens protokoll. Måluppfyllnad, mot regiondirektörens plan, visar stora brister. Tillgängligheten har försämrats jämfört med föregående år. Problem med införande av det vårdadministrativa systemet Cosmic har, enligt revisorerna, medfört bortfall av produktion och på grund av bristande datakvalitet har inte någon tillförlitlig produktionsstatistik kunnat presenteras i årsredovisningen. Regionen lever inte upp till kommunallagens krav på åtgärdsplan för återställande av underskott från tidigare år. Årets resultat innebär att regionen inte uppnår de finansiella eller verksamhetsmässiga målen för god ekonomisk hushållning.

Revisorernas bedömning av regionstyrelsens insatser är allvarlig, liksom ställningstagandet att avstyrka att styrelsen beviljas ansvarsfrihet. De förklaringar som inkommit bekräftar delvis revisorernas bild av vad som skett under året. Samtidigt kompletterar och breddar svaren den komplexa situationen och de svårigheter som finns att leda och styra regionens verksamhet. Styrelsen påpekar att den uppvaktat regeringen och då beskrivit den svåra, och för regionen delvis unika, situation med en gleshet och en åldrande befolkning, som, jämfört med andra delar av landet, drar stora kostnader. Regeringen har nu förutskickat att den i vårbudgeten kommer att öka anslagen till kommuner och landsting/region vilket är välkommet.

Region Jämtland Härjedalen har enligt lag en skyldighet att erbjuda en god hälso- och sjukvård åt dem som är bosatta i regionen och att verka för en god hälsa hos hela befolkningen. Det är regionens huvuduppgift. Regionen ska också samverka med andra. Hela spektrat av hälso- och sjukvård ska finnas och uppdraget kräver utbildad och legitimerad personal, medicinsk utrustning och läkemedel. Den medicinska utvecklingen går fort och mycket mer kan idag behandlas allt högre upp i åldrarna än för bara några år sedan. Detta gynnar rent mänskligt vår regions befolkning eftersom ålderspyramiden ser ut den gör. Det innebär dock samtidigt att kostnaderna ökar snabbt. Den komplexa verksamhet som sjukvården är med ett dygnet-runt-ansvar medger därför inte stora, kraftfulla och snabba verksamhetsminskningar för att åstadkomma en ekonomi i balans, utan att vårdutbudet och vårdkvaliteten påverkas. I många fall skulle en patient, om den saknar ett vårdutbud hos oss, kunna få det i ett annat landsting/region, men räkningen skulle hamna hos Region Jämtland Härjedalen.

Det arbete som regionstyrelsen påbörjat under 2015 med en mängd åtgärder har inneburit ca 40 miljoner i minskade kostnader. Samtidigt har dock systemet med stafettpersonal och nya, mycket dyra, men effektiva läkemedel inneburit kraftiga och opåverkbara kostnadsökningar. Det är svårt att se hur regionstyrelsen skulle kunnat hantera dessa två kostnadsdrivande frågor på ett alternativt sätt när man har god hälso- och sjukvård för hela befolkningen som huvuduppgift.

Regionfullmäktige beslutade i april, 2015, om ett partiövergripande samarbete, den s.k. aprilöverenskommelsen. Många av de förslag som kom ut ur den, blev till beslut. I slutet av året fick regionen en ny politisk majoritet. Socialdemokrater och moderater bildade en kraftfull majoritet med det klara syftet att med en bibehållen god hälso- och sjukvård minska kostnadsutvecklingen på kort sikt samt skapa en ekonomi i balans på lite längre sikt. Några exempel på vad som gjorts under 2015 följer nedan:

Regionstyrelsen ombildades. Utskott togs bort. Den politiska och administrativa organisationen förändrades. Chefsavtal har omförhandlats. Ett chefsled har avvecklats. Chefsansvar har förändrats och förtydligats så att också chefer känner en aktiv del i att effektivisera verksamheten. Lean som arbetsmetod har introducerats. Arvoden för politiker har frysts. Samarbetet med Västernorrland har utvecklats. Folktandvårdens struktur har förändrats. Primärvårdens likaså.

Styrelsen har tagit ett större ansvar under 2015 jämfört med 2014. Att detta inte avspeglas i det ekonomiska resultatet kan främst tillskrivas opåverkbara faktorer såsom läkemedelskostnader, stafettpersonal, riks/regionvård och/eller omöjliga faktorer med hänsyn tagen till vårt huvuduppdrag. Det går nu skönja att den första delen av uppdraget, att bryta kostnadsutvecklingen, håller på att förverkligas. Både aprilöverenskommelsen och den nya majoritetens vilja har bidragit till denna utveckling.

Styrelsen har, med hänsyn till huvuduppdraget att upprätthålla en god hälso- och sjukvård, vidtagit åtgärder som med tanke på förutsättningarna måste anses vara tillfyllest. Regionstyrelsen och dess ledamöter bör därför beviljas ansvarsfrihet för 2015.

För vårdvalsnämnden, regionala utvecklingsnämnden, patientnämnden, gemensamma nämnden för upphandling, lagerhållning och distribution av sjukvårdsprodukter mm, gemensamma nämnden för Närvård Frostviken finns inte anledning till annan bedömning än den som revisorerna gjort. Dessa organ och dess ledamöter bör beviljas ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2015.

För styrelseledamöterna i Landstingsbostäder i Jämtland AB, Länstrafiken i Jämtlands län AB, Torsta AB, Almi Mitt AB och Naboer AB finns inte anledning till annan bedömning än den lekmannarevisorn och revisorerna gjort. Regionens ombud vid bolagsstämman i bolaget bör därför bemyndigas att rösta för att årsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och att styrelsen i bolaget beviljas ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2015.

För Stiftelsen Jamtli finns inte anledning till annan bedömning än den som revisorerna gjort. Förvaltningsberättelsen för verksamhetsåret 2015 bör därför godkännas.

För Norrlandstingens regionförbund finns inte anledning till annan bedömning än den som revisorerna gjort. Direktionens och dess ledamöter bör beviljas ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2015.

Kommunalförbundet Norrlands Nätverk för Musikteater och Dans förvaltningsberättelse kan godkännas.

För HSB:s bostadsrättsförening Åkerärtan i Östersund finns inte anledning till annan bedömning än den som revisorerna gjort. Regionens ombud vid föreningsstämman bör därför bemyndigas att rösta för att stämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för föreningen och att styrelsen och dess ledamöter beviljas ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2015.

## Beslutsunderlag

Revisionsberättelse för år 2015 för Region Jämtland Härjedalen

Revisionsrapport 2015 Årets granskning av Region Jämtland Härjedalen

Revisionsberättelse för år 2015 för Landstingsbostäder i Jämtlands län AB

Revisionsberättelse för år 2015 för Länstrafiken i Jämtlands län AB

Revisionsberättelse för år 2015 för Torsta AB

Revisionsberättelse för år 2015 för Almi Mitt AB

Revisionsberättelse för år 2015 för Naboer AB

Revisionsberättelse för år 2015 för Stiftelsen Jamtli

Revisionsberättelse för år 2015 för Norrlandstingens regionförbund

Revisionsberättelse för år 2015 för Norrlands Nätverk för Musikteater och Dans

Revisionsberättelse för år 2015 för Bostadsrättsföreningen Åkerärtan

Revisionsberättelse för år 2015 för Jämtland Härjedalen Turism Ek. för.

Förklaring från regionstyrelsen

Förklaring från Hans Wessén (M)

Förklaring från Elin Lemon, Thomas Andersson, Berit Johansson och Eva Hellstrand samtliga (C)

Förklaring från Mona-Lisa Norrman och Elin Hoffner båda (V)

Förklaring från Anna Hildebrand (M)

## Regionfullmäktiges ordförandes förslag

Fullmäktiges presidium föreslår regionfullmäktige

1. Regionstyrelsen och dess ledamöter beviljas ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2015.

Motivering:

För regionstyrelsens del har revisorerna anfört att regionstyrelsens styrning, ledning och kontroll för 2015 inte har varit tillfredsställande. Resultatet enligt årsredovisning

2015 innebär att regionen för femte året i rad inte har levt upp till kommunallagens krav om en ekonomi i balans. Åtgärder i form av långsiktiga utvecklingsplaner, handlingsplaner och beslut har inte varit tillräckliga för att åstadkomma en förbättrad ekonomi och den ekonomiska situationen har under 2015 försämrats jämfört med föregående år. Några ytterliga och kraftfulla åtgärder för att i närtid vända den ekonomiskt negativa utvecklingen har revisorerna inte kunnat återfinna i styrelsens protokoll. Måluppfyllnad, mot regiondirektörens plan, visar stora brister. Tillgängligheten har försämrats jämfört med föregående år. Problem med införande av det vårdadministrativa systemet Cosmic har, enligt revisorerna, medfört bortfall av produktion och på grund av bristande datakvalitet har inte någon tillförlitlig produktionsstatistik kunnat presenteras i årsredovisningen. Regionen lever inte upp till kommunallagens krav på åtgärdsplan för återställande av underskott från tidigare år. Årets resultat innebär att regionen inte uppnår de finansiella eller verksamhetsmässiga målen för god ekonomisk hushållning.

Revisorernas bedömning av regionstyrelsens insatser är allvarlig, liksom ställningstagandet att avstyrka att styrelsen beviljas ansvarsfrihet. De förklaringar som inkommit bekräftar delvis revisorernas bild av vad som skett under året. Samtidigt kompletterar och breddar svaren den komplexa situationen och de svårigheter som finns att leda och styra regionens verksamhet. Styrelsen påpekar att den uppvaktat regeringen och då beskrivit den svåra, och för vår region delvis unika, situation med en gleshet och en åldrande befolkning, som, jämfört med andra delar av landet, drar stora kostnader. Regeringen har nu förutskickat att den i vårbudgeten kommer att öka anslagen till kommuner och landsting/region vilket är välkommet.

Region Jämtland Härjedalen har enligt lag en skyldighet att erbjuda en god hälso- och sjukvård åt dem som är bosatta i regionen och att verka för en god hälsa hos hela befolkningen. Det är vår huvuduppgift. Regionen ska också samverka med andra. Hela spektrat av hälso- och sjukvård ska finnas och uppdraget kräver utbildad och legitimerad personal, medicinsk utrustning och läkemedel. Den medicinska utvecklingen går fort och mycket mer kan idag behandlas allt högre upp i åldrarna än för bara några år sedan. Detta gynnar rent mänskligt vår regions befolkning eftersom ålderspyramiden ser ut den gör. Det innebär dock samtidigt att kostnaderna ökar snabbt. Den komplexa verksamhet som sjukvården är med ett dygnet-runt-ansvar medger därför inte stora, kraftfulla och snabba verksamhetsminskningar för att åstadkomma en ekonomi i balans, utan att vårdutbudet och vårdkvaliteten påverkas. I många fall skulle en patient, om den saknar ett vårdutbud hos oss, kunna få det i ett annat landsting/region, men räkningen skulle hamna hos Region Jämtland Härjedalen.

Det arbete som regionstyrelsen påbörjat under 2015 med en mängd åtgärder har inneburit ca 40 miljoner i minskade kostnader. Samtidigt har dock systemet med stafettpersonal och nya, mycket dyra, men effektiva läkemedel inneburit kraftiga och opåverkbara kostnadsökningar. Det är svårt att se hur regionstyrelsen skulle kunnat hantera dessa två kostnadsdrivande frågor på ett alternativt sätt när man har god

hälso- och sjukvård för hela befolkningen som huvuduppgift.

Regionfullmäktige beslutade i april, 2015, om ett partiövergripande samarbete, den s.k. aprilöverenskommelsen. Många av de förslag som kom ut ur den, blev till beslut.

I slutet av året fick regionen en ny politisk majoritet. Socialdemokrater och moderater bildade en kraftfull majoritet med det klara syftet att med en bibehållen god hälso- och sjukvård minska kostnadsutvecklingen på kort sikt samt skapa en ekonomi i balans på lite längre sikt. Några exempel på vad som gjorts under 2015 följer nedan:

Regionstyrelsen ombildades. Utskott togs bort. Den politiska och administrativa organisationen förändrades. Chefsavtal har omförhandlats. Ett chefsled har avvecklats. Chefsansvar har förändrats och förtydligats så att också chefer känner en aktiv del i att effektivisera verksamheten. Lean som arbetsmetod har introducerats. Arvoden för politiker har frysts. Samarbetet med Västernorrland har utvecklats. Folk tandvårdens struktur har förändrats. Primärvårdens likaså.

Vi anser att styrelsen har tagit ett större ansvar under 2015 jämfört med 2014. Att detta inte avspeglas i det ekonomiska resultatet tillskriver vi främst opåverkbara faktorer såsom läkemedelskostnader, stafettpersonal, riks/regionvård och/eller omöjliga faktorer med hänsyn tagen till vårt huvuduppdrag. Vi kan nu skönja att den första delen av uppdraget, att bryta kostnadsutvecklingen, håller på att förverkligas. Både aprilöverenskommelsen och den nya majoritetens vilja har bidragit till denna utveckling.

Vi anser att styrelsen, med hänsyn till huvuduppdraget att upprätthålla en god hälso- och sjukvård, vidtagit åtgärder som med tanke på förutsättningarna måste anses vara tillfyllest.

2. Vårdvalsnämnden och dess ledamöter beviljas ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2015.
3. Regionala utvecklingsnämnden och dess ledamöter beviljas ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2015.
4. Patientnämnden och dess ledamöter beviljas ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2015.
5. Den gemensamma nämnder för upphandling, lagerhållning och distribution av sjukvårdsprodukter mm och dess ledamöter beviljas ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2015.
6. Den gemensamma nämnden för Närvård Frostviken och dess ledamöter beviljas ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2015.

7. Regionens ombud vid bolagsstämman i Landstingsbostäder i Jämtland AB ska rösta för att årsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och att styrelsen i bolaget beviljas ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2015.
8. Regionens ombud vid bolagsstämman Länstrafiken i Jämtlands län AB ska rösta för att årsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och att styrelsen i bolaget beviljas ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2015.
9. Regionens ombud vid bolagsstämman Torsta AB ska rösta för att årsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och att styrelsen i bolaget beviljas ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2015.
10. Regionens ombud vid bolagsstämman Almi Mitt AB ska rösta för att årsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och att styrelsen i bolaget beviljas ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2015.
11. Regionens ombud vid bolagsstämman Naboer AB ska rösta för att årsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och att styrelsen i bolaget beviljas ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2015.
12. Förvaltningsberättelsen för år 2015 för Stiftelsen Jamtli godkänns.
13. Styrelsen för Norrlandstingens Regionförbund och dess ledamöter beviljas ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2015.
14. Förvaltningsberättelsen för kommunalförbundet Norrlands Nätverk för Musikteater och Dans för verksamhetsåret 2015 godkänns.
15. Regionens ombud vid föreningsstämman i HSB:s bostadsrättsförening Åkerärtan i Östersund ska rösta för att stämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för föreningen och att styrelsen och dess ledamöter beviljas ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2015.
16. Regionens ombud vid föreningsstämman Jämtland Härjedalen Turism Ek. för. ska rösta för att årsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och att styrelsen i bolaget beviljas ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2015.

#### FULLMÄKTIGES PRESIDIUMS BESLUT

Fullmäktiges presidium föreslår regionfullmäktige

1. Regionstyrelsen och dess ledamöter beviljas ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2015.

Motivering:

För regionstyrelsens del har revisorerna anfört att regionstyrelsens styrning, ledning och kontroll för 2015 inte har varit tillfredsställande. Resultatet enligt årsredovisning

Justerandes sign

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

2015 innebär att regionen för femte året i rad inte har levt upp till kommunallagens krav om en ekonomi i balans. Åtgärder i form av långsiktiga utvecklingsplaner, handlingsplaner och beslut har inte varit tillräckliga för att åstadkomma en förbättrad ekonomi och den ekonomiska situationen har under 2015 försämrats jämfört med föregående år. Några ytterliga och kraftfulla åtgärder för att i närtid vända den ekonomiskt negativa utvecklingen har revisorerna inte kunnat återfinna i styrelsens protokoll. Måluppfyllnad, mot regiondirektörens plan, visar stora brister. Tillgängligheten har försämrats jämfört med föregående år. Problem med införande av det vårdadministrativa systemet Cosmic har, enligt revisorerna, medfört bortfall av produktion och på grund av bristande datakvalitet har inte någon tillförlitlig produktionsstatistik kunnat presenteras i årsredovisningen. Regionen lever inte upp till kommunallagens krav på åtgärdsplan för återställande av underskott från tidigare år. Årets resultat innebär att regionen inte uppnår de finansiella eller verksamhetsmässiga målen för god ekonomisk hushållning.

Revisorernas bedömning av regionstyrelsens insatser är allvarlig, liksom ställningstagandet att avstyrka att styrelsen beviljas ansvarsfrihet. De förklaringar som inkommit bekräftar delvis revisorernas bild av vad som skett under året. Samtidigt kompletterar och breddar svaren den komplexa situationen och de svårigheter som finns att leda och styra regionens verksamhet. Styrelsen påpekar att den uppvaktat regeringen och då beskrivit den svåra, och för vår region delvis unika, situation med en gleshet och en åldrande befolkning, som, jämfört med andra delar av landet, drar stora kostnader. Regeringen har nu förutskickat att den i vårbudgeten kommer att öka anslagen till kommuner och landsting/region vilket är välkommet.

Region Jämtland Härjedalen har enligt lag en skyldighet att erbjuda en god hälso- och sjukvård åt dem som är bosatta i regionen och att verka för en god hälsa hos hela befolkningen. Det är vår huvuduppgift. Regionen ska också samverka med andra. Hela spektrat av hälso- och sjukvård ska finnas och uppdraget kräver utbildad och legitimerad personal, medicinsk utrustning och läkemedel. Den medicinska utvecklingen går fort och mycket mer kan idag behandlas allt högre upp i åldrarna än för bara några år sedan. Detta gynnar rent mänskligt vår regions befolkning eftersom ålderspyramiden ser ut den gör. Det innebär dock samtidigt att kostnaderna ökar snabbt. Den komplexa verksamhet som sjukvården är med ett dygnet-runt-ansvar medger därför inte stora, kraftfulla och snabba verksamhetsminskningar för att åstadkomma en ekonomi i balans, utan att vårdutbudet och vårdkvaliteten påverkas. I många fall skulle en patient, om den saknar ett vårdutbud hos oss, kunna få det i ett annat landsting/region, men räkningen skulle hamna hos Region Jämtland Härjedalen.

Det arbete som regionstyrelsen påbörjat under 2015 med en mängd åtgärder har inneburit ca 40 miljoner i minskade kostnader. Samtidigt har dock systemet med stafettpersonal och nya, mycket dyra, men effektiva läkemedel inneburit kraftiga och opåverkbara kostnadsökningar. Det är svårt att se hur regionstyrelsen skulle kunnat hantera dessa två kostnadsdrivande frågor på ett alternativt sätt när man har god

hälso- och sjukvård för hela befolkningen som huvuduppgift.

Regionfullmäktige beslutade i april, 2015, om ett partiövergripande samarbete, den s.k. aprilöverenskommelsen. Många av de förslag som kom ut ur den, blev till beslut.

I slutet av året fick regionen en ny politisk majoritet. Socialdemokrater och moderater bildade en kraftfull majoritet med det klara syftet att med en bibehållen god hälso- och sjukvård minska kostnadsutvecklingen på kort sikt samt skapa en ekonomi i balans på lite längre sikt. Några exempel på vad som gjorts under 2015 följer nedan:

Regionstyrelsen ombildades. Utskott togs bort. Den politiska och administrativa organisationen förändrades. Chefsavtal har omförhandlats. Ett chefsled har avvecklats. Chefsansvar har förändrats och förtydligats så att också chefer känner en aktiv del i att effektivisera verksamheten. Lean som arbetsmetod har introducerats. Arvoden för politiker har frysts. Samarbetet med Västernorrland har utvecklats. Folk tandvårdens struktur har förändrats. Primärvårdens likaså.

Vi anser att styrelsen har tagit ett större ansvar under 2015 jämfört med 2014. Att detta inte avspeglas i det ekonomiska resultatet tillskriver vi främst opåverkbara faktorer såsom läkemedelskostnader, stafettpersonal, riks/regionvård och/eller omöjliga faktorer med hänsyn tagen till vårt huvuduppdrag. Vi kan nu skönja att den första delen av uppdraget, att bryta kostnadsutvecklingen, håller på att förverkligas. Både aprilöverenskommelsen och den nya majoritetens vilja har bidragit till denna utveckling.

Vi anser att styrelsen, med hänsyn till huvuduppdraget att upprätthålla en god hälso- och sjukvård, vidtagit åtgärder som med tanke på förutsättningarna måste anses vara tillfyllest.

2. Vårdvalsnämnden och dess ledamöter beviljas ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2015.
3. Regionala utvecklingsnämnden och dess ledamöter beviljas ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2015.
4. Patientnämnden och dess ledamöter beviljas ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2015.
5. Den gemensamma nämnder för upphandling, lagerhållning och distribution av sjukvårdsprodukter mm och dess ledamöter beviljas ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2015.
6. Den gemensamma nämnden för Närvård Frostviken och dess ledamöter beviljas ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2015.

7. Regionens ombud vid bolagsstämman i Landstingsbostäder i Jämtland AB ska rösta för att årsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och att styrelsen i bolaget beviljas ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2015.
8. Regionens ombud vid bolagsstämman Länstrafiken i Jämtlands län AB ska rösta för att årsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och att styrelsen i bolaget beviljas ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2015.
9. Regionens ombud vid bolagsstämman Torsta AB ska rösta för att årsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och att styrelsen i bolaget beviljas ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2015.
10. Regionens ombud vid bolagsstämman Almi Mitt AB ska rösta för att årsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och att styrelsen i bolaget beviljas ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2015.
11. Regionens ombud vid bolagsstämman Naboer AB ska rösta för att årsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och att styrelsen i bolaget beviljas ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2015.
12. Förvaltningsberättelsen för år 2015 för Stiftelsen Jamtli godkänns.
13. Styrelsen för Norrlandstingens Regionförbund och dess ledamöter beviljas ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2015.
14. Förvaltningsberättelsen för kommunalförbundet Norrlands Nätverk för Musikteater och Dans för verksamhetsåret 2015 godkänns.
15. Regionens ombud vid föreningsstämman i HSB:s bostadsrättsförening Åkerärtan i Östersund ska rösta för att stämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för föreningen och att styrelsen och dess ledamöter beviljas ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2015.
16. Regionens ombud vid föreningsstämman Jämtland Härjedalen Turism Ek. för. ska rösta för att årsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och att styrelsen i bolaget beviljas ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2015.

-----  
Ordförande Margareta Winberg (S) redogör för beredningen av ärendet med anledning av regionens revisorers revisionsberättelse.  
-----

### **Regionstyrelsen**

Regionens revisorers ordförande Anneli Bengtsson (M) föredrar revisionsberättelsen och uttalande i ansvarsdelen.

Ordförande Margareta Winberg (S) föredrar fullmäktiges presidiums förslag till beslut i

ansvarsdelen.  
-----

## Yrkanden

Jörgen Larsson (C) yrkar avslag på fullmäktiges presidiums förslag samt

- att styrelsen inte ges ansvarsfrihet i enlighet med en enig revisions rekommendation för verksamhetsåret 2015.
- Att styrelsens ledamöter entledigas.

Lars-Erik Olofsson (KD) och Margareta Mahmoud Persson (KD) yrkar att inte bevilja ansvarsfrihet för regionstyrelsen år 2015 i enlighet med revisorernas förslag och därtill entledigande av styrelsens ledamöter.

Lennart Ledin (L) yrkar att fullmäktige:

1. Riktat anmärkning mot regionstyrelse motiverat av de brister i styrning och intern kontroll som revisorerna anser att regionstyrelsen gjort sig skyldig till samt
2. Inte beviljar regionstyrelsen ansvarsfrihet i enlighet med revisorernas avstyrkan.

Mats El Kott (L) yrkar följande:

1. Bifall till revisionens förslag att inte bevilja ansvarsfrihet.

Om detta inte bifalls:

2. Anmärkning mot regionstyrelsen för brister i styrning, ledning, uppföljning, kontroll och en bristande måluppfyllelse i både ekonomi och verksamhet.

David Bell (MP) yrkar att regionstyrelsen inte ska beviljas ansvarsfrihet i linje med revisorernas ställningstagande.

Mikael Säbom (SD) och Monessa Erenbo (SD) yrkar att regionstyrelsen inte ska beviljas ansvarsfrihet.

Cristine Persson (C), Carina Asplund (C), Marianne Larm-Svensson (C) yrkar avslag på fullmäktiges presidiums förslag samt bifall till Jörgen Larssons (C) yrkande.

Gunnar Hjelm (M), Anton Hammar (S), David Berglund (S), Martine Eng, Chatrine Blomqvist (S), Jörgen Persson (S), Irene Nykvist (M), Jörgen Blom (V), Kata Nilsson (S), Elisabeth Lindholm (S), Jonny Springe (S) och Billy Anklew (M) yrkar bifall till fullmäktiges presidiums förslag.

Anna Hildebrand (MP) och Åke Durre (SD) yttrar sig.

## Propositionsordning

Ordföranden finner följande yrkanden framlagda:

Fullmäktiges presidiums förslag att bevilja regionstyrelsen ansvarsfrihet.

Jörgen Larssons (C) och Lars-Erik Olofssons (KD) yrkande att regionstyrelsen inte ska beviljas ansvarsfrihet och att styrelsens ledamöter entledigas.

Lennart Ledins (L) och Mats El Kotts (L) yrkande i första hand att styrelsen inte beviljas ansvarsfrihet och om detta avslås att fullmäktige riktar anmärkning mot regionstyrelsen. David Bell (MP) yrkande att inte bevilja styrelsen ansvarsfrihet. Mikael Säboms (SD) och Monessa Erenbos (SD) yrkande att inte bevilja styrelsen ansvarsfrihet.

### Proposition

Ordföranden ställer proposition på fullmäktiges presidiums förslag och Jörgen Larssons (C), Lars-Erik Olofssons (KD), Lennart Ledins (L), Mats El Kotts (L), David Bells (MP), Mikael Säboms (SD) och Monessa Erenbos (SD) yrkanden och finner fullmäktiges presidiums förslag antaget.

### Omröstning

Omröstning begärs.

### Proposition

Ordföranden meddelar att fullmäktiges presidiums förslag är huvudförslag. Ordföranden ställer proposition på Jörgen Larssons (C) och Lars-Erik Olofssons (KD) yrkanden och Lennart Ledins (L), Mats El Kotts (L), David Bells (MP) Mikael Säboms, och Monessa Erenbos (SD) yrkanden och finner att Jörgen Larssons (C) och Lars-Erik Olofssons (KD) yrkande utses till motförslag.

### Propositionsordning

Den som bifaller fullmäktiges presidiums förslag röstar ”Ja”.  
Den som bifaller Jörgen Larssons (C) och Lars-Erik Olofssons (KD) yrkande röstar ”Nej”

### Omröstningsresultat

Med 35 ja-röster, 17 nej-röster och 3 jäviga (utan ersättare) finner ordföranden fullmäktiges presidiums förslag att ge regionstyrelsen ansvarsfrihet antaget (se bifogat omröstningsprotokoll nr. 5).

### Proposition

Ordföranden ställer proposition på Lennart Ledins (L) och Mats El Kotts (L) yrkande om anmärkning mot styrelsen och finner det avslaget.

### Omröstning

Omröstning begärs.

### Propositionsordning

Den som avslår yrkandet röstar ”Ja”  
Den som bifaller yrkandet röstar ”Nej”

### Omröstningsresultat

Med 35 ja-röster, 14 nej-röster, 3 avstår och 3 jäviga (utan ersättare) finner ordföranden Lennart Ledins och Mats El Kotts yrkande om anmärkning mot styrelsen avslaget (se bifogat omröstningsresultat nr. 6).

-----

**Vårdvalsnämnden**

Årsberättelsen föredras av nämndens ordförande David Berglund (S).

Revisorernas ordförande Anneli Bengtsson föredrar revisionsberättelsen samt uttalande i ansvarsdelen.

Ordföranden redovisar fullmäktiges presidiums förslag till beslut i ansvarsdelen.

**Proposition**

Ordföranden ställer proposition på fullmäktiges presidiums förslag till beslut om ansvarsfrihet för nämnden och finner det antaget.

**Regionala utvecklingsnämnden**

Årsberättelse föredras av nämndens ordförande Robert Uitto (S).

Revisorernas ordförande Anneli Bengtsson föredrar revisionsberättelsen samt uttalande i ansvarsdelen.

Ordföranden redovisar fullmäktiges presidiums förslag till beslut i ansvarsdelen.

**Proposition**

Ordföranden ställer proposition på fullmäktiges presidiums förslag till beslut om ansvarsfrihet för nämnden och finner det antaget.

**Patientnämnden**

Revisorernas ordförande Anneli Bengtsson föredrar revisionsberättelsen samt uttalande i ansvarsdelen.

Ordföranden redovisar fullmäktiges presidiums förslag till beslut i ansvarsdelen.

**Proposition**

Ordföranden ställer proposition på fullmäktiges presidiums förslag till beslut om ansvarsfrihet för nämnden och finner det antaget.

**Gemensamma nämnden för upphandling, lagerhållning och distribution av sjukvårdsprodukter**

Årsberättelsen föredras av nämndens ordförande Bengt Bergqvist (S).

Revisorernas ordförande Anneli Bengtsson föredrar revisionsberättelsen samt uttalande i ansvarsdelen.

Ordföranden redovisar fullmäktiges presidiums förslag till beslut i ansvarsdelen.

**Proposition**

Ordföranden ställer proposition på fullmäktiges presidiums förslag till beslut om ansvarsfrihet för nämnden och finner det antaget.

**Gemensamma nämnden för Närvård Frostviken**

Årsberättelsen föredras av nämndens ordförande Bengt Bergqvist (S).

Revisorernas ordförande Anneli Bengtsson föredrar revisionsberättelsen samt uttalande i ansvarsdelen

Ordföranden redovisar fullmäktiges presidiums förslag till beslut i ansvarsdelen.

### **Proposition**

Ordföranden ställer proposition på fullmäktiges presidiums förslag till beslut om ansvarsfrihet för nämnden och finner det antaget.

### **Landstingsbostäder i Jämtland AB**

Förvaltningsberättelsen föredras av bolagets styrelseordförande Bengt Bergqvist (S).

Revisorernas ordförande Anneli Bengtsson föredrar granskningsrapporten och revisionsberättelsen.

Ordföranden redovisar fullmäktiges presidiums förslag till direktiv till regionens ombud vid bolagsstämman:

”Regionens ombud vid bolagsstämman i bolaget ska rösta för att årsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och att styrelsen i bolaget beviljas ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2015.”

### **Proposition**

Ordföranden ställer proposition på fullmäktiges presidiums förslag till beslut om direktiv i ansvarsfrågan till regionens ombud vid bolagsstämman och finner det antaget.

### **Länstrafiken i Jämtlands län AB**

Förvaltningsberättelsen föredras av bolagets styrelseordförande Thomas Andersson (C). Regionens revisor Eva Simonsson föredrar granskningsrapporten och revisionsberättelsen.

Ordföranden redovisar fullmäktiges presidiums förslag till direktiv till regionens ombud vid bolagsstämman:

”Regionens ombud vid bolagsstämman i bolaget ska rösta för att årsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och att styrelsen i bolaget beviljas ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2015.”

### **Proposition**

Ordföranden ställer proposition på fullmäktiges presidiums förslag till beslut om direktiv i ansvarsfrågan till regionens ombud vid bolagsstämman och finner det antaget.

### **Torsta AB**

Förvaltningsberättelsen föredras av bolagets styrelseordförande Margareta Winberg (S). Regionens revisor Lars-Olof Eliasson föredrar granskningsrapporten och revisionsberättelsen.

1:e vice ordförande Elisabeth Svensson (M) redovisar fullmäktiges presidiums förslag till direktiv till regionens ombud vid bolagsstämman:

”Regionens ombud vid bolagsstämman i bolaget ska rösta för att årsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och att styrelsen i bolaget beviljas ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2015.”

### **Proposition**

1:e vice ordföranden ställer proposition på fullmäktiges presidiums förslag till beslut om

direktiv i ansvarsfrågan till regionens ombud vid bolagsstämman och finner det antaget.

### **Almi Mitt AB**

Förvaltningsberättelsen föredras av regionens representant i bolagets styrelse Anders Frimert (S).

Regionens revisor Bernt Söderman föredrar granskningsrapporten och revisionsberättelsen.

Ordföranden redovisar fullmäktiges presidiums förslag till direktiv till regionens ombud vid bolagsstämman:

”Regionens ombud vid bolagsstämman i bolaget ska rösta för att årsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och att styrelsen i bolaget beviljas ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2015.”

### **Proposition**

Ordföranden ställer proposition på fullmäktiges presidiums förslag till beslut om direktiv i ansvarsfrågan till regionens ombud vid bolagsstämman och finner det antaget.

### **Naboer AB**

Förvaltningsberättelsen föredras av regionens representant i bolagets styrelse Robert Uitto (S).

Revisorernas ordförande Anneli Bengtsson föredrar granskningsrapporten och revisionsberättelsen.

Ordföranden redovisar fullmäktiges presidiums förslag till direktiv till regionens ombud vid bolagsstämman:

”Regionens ombud vid bolagsstämman i bolaget ska rösta för att årsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och att styrelsen i bolaget beviljas ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2015.”

### **Proposition**

Ordföranden ställer proposition på fullmäktiges presidiums förslag till beslut om direktiv i ansvarsfrågan till regionens ombud vid bolagsstämman och finner det antaget.

### **Stiftelsen Jamtli**

Förvaltningsberättelsen föredras av ledamot i stiftelsens styrelse Lena Bäckelin (S).

Revisorernas ordförande Anneli Bengtsson föredrar granskningsrapporten och revisionsberättelsen.

Ordföranden redovisar fullmäktiges presidiums förslag till beslut angående förvaltningsberättelse: ”Förvaltningsberättelsen för år 2014 för Stiftelsen Jamtli godkänns.”

### **Proposition**

Ordföranden ställer proposition på fullmäktiges presidiums förslag till beslut angående förvaltningsberättelsen.

### **Norrlandstingens Regionförbund**

Förvaltningsberättelsen föredras av regionens representant i förbundsdirektionen Ann-

Marie Johansson (S).

Regionens revisor Viveca Asproth föredrar revisionsberättelsen samt uttalande i ansvarsdelen.

Ordföranden redovisar fullmäktiges presidiums förslag till beslut i ansvarsdelen.

## Proposition

Ordföranden ställer proposition på fullmäktiges presidiums förslag till beslut om ansvarsfrihet för förbundsdirektionen och finner det antaget.

### Norrlands Nätverk för Musikteater och Dans

Förvaltningsberättelsen föredras av regionens ledamot i förbundets styrelse Anna Hildebrand (MP).

Revisorernas ordförande Anneli Bengtsson föredrar granskningsrapporten och revisionsberättelsen.

Ordföranden redovisar fullmäktiges presidiums förslag till beslut angående förvaltningsberättelse:

”Förvaltningsberättelsen för kommunalförbundet Norrlands Nätverk för Musikteater och Dans för verksamhetsåret 2015 godkänns.”

## Proposition

Ordföranden ställer proposition på fullmäktiges presidiums förslag till beslut angående förvaltningsberättelsen och finner det antaget.

### Bostadsrättsföreningen Åkerärtan

Förvaltningsberättelsen föredras av regionens representant i föreningens styrelse Bengt Bergqvist (S).

Regionens revisor Gustav Onilsgård föredrar revisionsberättelsen.

Ordföranden redovisar fullmäktiges presidiums förslag till direktiv till landstingets ombud på föreningsstämman:

”Regionens ombud vid föreningsstämman i föreningen ska rösta för att stämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för föreningen och att styrelsen i föreningen beviljas ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2015.”

## Proposition

Ordföranden ställer proposition på fullmäktiges presidiums förslag till beslut om direktiv i ansvarsfrågan till regionens ombud vid föreningsstämman och finner det antaget.

### Jämtland Härjedalen Turism Ek. för.

Förvaltningsberättelsen föredras av regionens representant i föreningens styrelse Bengt Bergqvist (S).

Regionens revisor Anneli Bengtsson föredrar revisionsberättelsen.

Ordföranden redovisar fullmäktiges presidiums förslag till direktiv till landstingets ombud på föreningsstämman:

”Regionens ombud vid föreningsstämman i föreningen ska rösta för att stämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för föreningen och att styrelsen i föreningen beviljas ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2015.”

## Proposition

Ordföranden ställer proposition på fullmäktiges presidiums förslag till beslut om direktiv i ansvarsfrågan till regionens ombud vid föreningsstämman och finner det antaget.

## REGIONFULLMÄKTIGES BESLUT

1. Regionstyrelsen och dess ledamöter beviljas ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2015.

### Motivering:

För regionstyrelsens del har revisorerna anført att regionstyrelsens styrning, ledning och kontroll för 2015 inte har varit tillfredsställande. Resultatet enligt årsredovisning 2015 innebär att regionen för femte året i rad inte har levt upp till kommunallagens krav om en ekonomi i balans. Åtgärder i form av långsiktiga utvecklingsplaner, handlingsplaner och beslut har inte varit tillräckliga för att åstadkomma en förbättrad ekonomi och den ekonomiska situationen har under 2015 försämrats jämfört med föregående år. Några ytterliga och kraftfulla åtgärder för att i närtid vända den ekonomiskt negativa utvecklingen har revisorerna inte kunnat återfinna i styrelsens protokoll. Måluppfyllnad, mot regiondirektörens plan, visar stora brister. Tillgängligheten har försämrats jämfört med föregående år. Problem med införande av det vårdadministrativa systemet Cosmic har, enligt revisorerna, medfört bortfall av produktion och på grund av bristande datakvalitet har inte någon tillförlitlig produktionsstatistik kunnat presenteras i årsredovisningen. Regionen lever inte upp till kommunallagens krav på åtgärdsplan för återställande av underskott från tidigare år. Årets resultat innebär att regionen inte uppnår de finansiella eller verksamhetsmässiga målen för god ekonomisk hushållning.

Revisorernas bedömning av regionstyrelsens insatser är allvarlig, liksom ställningstagandet att avstyrka att styrelsen beviljas ansvarsfrihet. De förklaringar som inkommit bekräftar delvis revisorernas bild av vad som skett under året. Samtidigt kompletterar och breddar svaren den komplexa situationen och de svårigheter som finns att leda och styra regionens verksamhet. Styrelsen påpekar att den uppvaktat regeringen och då beskrivit den svåra, och för vår region delvis unika, situation med en gleshet och en åldrande befolkning, som, jämfört med andra delar av landet, drar stora kostnader. Regeringen har nu förutskickat att den i vårbudgeten kommer att öka anslagen till kommuner och landsting/region vilket är välkommet.

Region Jämtland Härjedalen har enligt lag en skyldighet att erbjuda en god hälso- och sjukvård åt dem som är bosatta i regionen och att verka för en god hälsa hos hela befolkningen. Det är vår huvuduppgift. Regionen ska också samverka med

andra. Hela spektrat av hälso- och sjukvård ska finnas och uppdraget kräver utbildad och legitimerad personal, medicinsk utrustning och läkemedel. Den medicinska utvecklingen går fort och mycket mer kan idag behandlas allt högre upp i åldrarna än för bara några år sedan. Detta gynnar rent mänskligt vår regions befolkning eftersom ålderspyramiden ser ut den gör. Det innebär dock samtidigt att kostnaderna ökar snabbt. Den komplexa verksamhet som sjukvården är med ett dygnet-runt-ansvar medger därför inte stora, kraftfulla och snabba verksamhetsminskningar för att åstadkomma en ekonomi i balans, utan att vårdutbudet och vårdkvaliteten påverkas. I många fall skulle en patient, om den saknar ett vårdutbud hos oss, kunna få det i ett annat landsting/region, men räkningen skulle hamna hos Region Jämtland Härjedalen.

Det arbete som regionstyrelsen påbörjat under 2015 med en mängd åtgärder har inneburit ca 40 miljoner i minskade kostnader. Samtidigt har dock systemet med stafettpersonal och nya, mycket dyra, men effektiva läkemedel inneburit kraftiga och opåverkbara kostnadsökningar. Det är svårt att se hur regionstyrelsen skulle kunnat hantera dessa två kostnadsdrivande frågor på ett alternativt sätt när man har god hälso- och sjukvård för hela befolkningen som huvuduppgift.

Regionfullmäktige beslutade i april, 2015, om ett partiövergripande samarbete, den s.k. aprilöverenskommelsen. Många av de förslag som kom ut ur den, blev till beslut.

I slutet av året fick regionen en ny politisk majoritet. Socialdemokrater och moderater bildade en kraftfull majoritet med det klara syftet att med en bibehållen god hälso- och sjukvård minska kostnadsutvecklingen på kort sikt samt skapa en ekonomi i balans på lite längre sikt. Några exempel på vad som gjorts följer nedan:

Regionstyrelsen ombildades. Utskott togs bort. Den politiska och administrativa organisationen förändrades. Chefsavtal har omförhandlats. Ett chefsled har avvecklats. Chefsansvar har förändrats och förtydligats så att också chefer känner en aktiv del i att effektivisera verksamheten. Lean som arbetsmetod har introducerats. Arvoden för politiker har frysts. Samarbetet med Västernorrland har utvecklats. Folktandvårdens struktur har förändrats. Primärvårdens likaså.

Vi anser att styrelsen har tagit ett större ansvar under 2015 jämfört med 2014. Att detta inte avspeglas i det ekonomiska resultatet tillskriver vi främst opåverkbara faktorer såsom läkemedelskostnader, stafettpersonal, riks/regionvård och/eller omöjliga faktorer med hänsyn tagen till vårt huvuduppdrag. Vi kan nu skönja att den första delen av uppdraget, att bryta kostnadsutvecklingen, håller på att förverkligas. Både aprilöverenskommelsen och den nya majoritetens vilja har bidragit till denna utveckling.

Vi anser att styrelsen, med hänsyn till huvuduppdraget att upprätthålla en god hälso- och sjukvård, vidtagit åtgärder som med tanke på förutsättningarna måste

anses vara tillfyllest.

2. Vårdvalsnämnden och dess ledamöter beviljas ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2015.
3. Regionala utvecklingsnämnden och dess ledamöter beviljas ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2015.
4. Patientnämnden och dess ledamöter beviljas ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2015.
5. Den gemensamma nämnder för upphandling, lagerhållning och distribution av sjukvårdsprodukter mm och dess ledamöter beviljas ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2015.
6. Den gemensamma nämnden för Närvård Frostviken och dess ledamöter beviljas ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2015.
7. Regionens ombud vid bolagsstämman i Landstingsbostäder i Jämtland AB ska rösta för att årsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och att styrelsen i bolaget beviljas ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2015.
8. Regionens ombud vid bolagsstämman Länstrafiken i Jämtlands län AB ska rösta för att årsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och att styrelsen i bolaget beviljas ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2015.
9. Regionens ombud vid bolagsstämman Torsta AB ska rösta för att årsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och att styrelsen i bolaget beviljas ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2015.
10. Regionens ombud vid bolagsstämman Almi Mitt AB ska rösta för att årsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och att styrelsen i bolaget beviljas ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2015.
11. Regionens ombud vid bolagsstämman Naboer AB ska rösta för att årsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och att styrelsen i bolaget beviljas ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2015.
12. Förvaltningsberättelsen för år 2015 för Stiftelsen Jamtli godkänns.
13. Styrelsen för Norrlandstingens Regionförbund och dess ledamöter beviljas ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2015.
14. Förvaltningsberättelsen för kommunalförbundet Norrlands Nätverk för Musikteater och Dans för verksamhetsåret 2015 godkänns.

15. Regionens ombud vid föreningsstämman i HSB:s bostadsrättsförening Åkerärtan i Östersund ska rösta för att stämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för föreningen och att styrelsen och dess ledamöter beviljas ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2015.
16. Regionens ombud vid föreningsstämman Jämtland Härjedalen Turism Ek. för. ska rösta för att årsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och att styrelsen i bolaget beviljas ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2015.

## Reservationer

Marianne Larm-Svensson, Carina Asplund, Jörgen Larsson, Mats Gärd och Cristine Persson (samtliga C) reserverar sig till förmån för Jörgen Larssons m.fl. yrkande att regionstyrelsens ledamöter nekas ansvarsfrihet samt att regionstyrelsens ledamöter entledigas.

Lars-Erik Olofsson och Margareta Mahmoud Persson (båda KD) reserverar sig mot beslutet att bevilja ansvarsfrihet för regionstyrelsen år 2015 till förmån för eget yrkande.

Lennart Ledin och Mats El Kott (båda L) reserverar sig till förmån för egna yrkanden.

David Bell, Jan Moberg och Jenny Persson (samtliga MP) reserverar sig mot fullmäktiges beslut att ge styrelsen ansvarsfrihet för 2015.

Mikael Säbom, Monessa Erenbo, Thomas Johansson Nordqvist och Åke Durre (samtliga SD) reserverar sig mot regionstyrelsen gällande ansvarsfrihet 2015, grundat på revisorernas framställning om att inte ge ansvarsfrihet.

## Jäv

Följande ledamöter anmäler jäv och deltar inte i beslutet vad avser ansvarsprövningen för regionstyrelsen:

Robert Uitto (S), Linn Berglin (S), Bengt Bergqvist (S), Anders Frimert (S), Lena Bäckelin (S), Kristina Holm (S), Niklas Rhodin (S), Ann-Marie Johansson (S), Christer Siwertsson (M), Susanné Wallner (M), Thomas Gutke (M), Elise Ryder Wikén (M), Thomas Andersson (C), Berit Johansson (C), Eva Hellstrand (C), Elin Lemon (C), Elin Hoffner (V), Monalisa Norrman (V) och Anna Hildebrand (MP).

Följande ledamöter anmäler jäv och deltar inte i beslutet vad avser ansvarsprövningen för vårdvalsnämnden:

David Berglund (S), Cathrine Blomqvist (S), Jonny Springe (S), Lise Hjelmgaard-Svensson (M), Marianne Larm-Svensson (C), Emilia Blomqvist (V) och Lars-Erik Olofsson (KD).

Följande ledamöter anmäler jäv och deltar inte i beslutet vad avser ansvarsprövningen för regionala utvecklingsnämnden:

Robert Uitto (S), Kata Nilsson (S), Anton Hammar (S), Jörgen Persson (S), Elisabeth Lindholm (S), Jonny Springe (S), Susanné Wallner (M), Elise Ryder Wikén (M), Carina Asplund (C), Eva Hellstrand (C), Jörgen Larsson (C), Bo Danielsson (V), Thomas Johansson Nordqvist (SD), Karin Österberg (MP) och Mats El Kott (L)

Ordinarie ledamöter och ersättare som tjänstgjort under verksamhetsåret 2015 i respektive nämnder, förbundsstyrelser, direktioner och bolagsstyrelser i övrigt deltar inte i besluten om ansvarsprövning vad avser det organ de sitter i.

## Utdrag till

Regionstyrelsen

Patientnämnden

Vårdvalsnämnden

Regionala utvecklingsnämnden

Gemensamma nämnden för upphandling, lagerhållning och distribution av sjukvårdsprodukter mm

Gemensamma nämnden för Närvård Frostviken Landstingsbostäder i Jämtland AB, Länstrafiken i Jämtlands län AB,

Torsta AB,

Almi Mitt AB och

Naboer AB

Stiftelsen Jamtli

Norrlandstingens Regionförbund

Kommunalförbundet Norrlands Nätverk för Musikteater och Dans

HSB:s bostadsrättsförening Åkerärtan i Östersund

Jämtland Härjedalen Turism Ek. för.

Ledamöter som avgått under 2015 och ersättare

## § 70 Uppföljning av utvecklingsområden i Regionstyrelsens verksamhetsplan (RS/74/2015)

Protokollsutdrag regionstyrelsen 2016-03-22-23, § 59

### Ärendebeskrivning

På regionstyrelsens sammanträde den 25 februari 2015, § 53, fastställdes regionstyrelsens verksamhetsplan och uppföljningsplan för 2015. Verksamhetsplanen innehåller framgångsfaktorer och utpekade utvecklingsområden kopplade till de strategiska målen i regionplanen för 2015-2017.

Regionstyrelsens verksamhetsplan och uppföljningsplan för 2015 innehåller

Justerandes sign

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

framgångsfaktorer som utgår från de strategiska målen som regionfullmäktige beslutat om genom Regionplan 2015-2017. Framgångsfaktorerna är en markering, formellt till regiondirektören, av vad regionstyrelsen bedömer vara viktiga områden att fokusera på under året för att kunna verkställa det uppdrag och övergripande mål som fullmäktige beslutat om. Under varje framgångsfaktor finns ett antal utpekade utvecklingsområden (mål) att fokusera på under 2015.

Verksamhetsplanen följdes upp vid två tillfällen under 2015. Dels på regionstyrelsens sammanträde 26-27 maj, § 126, där det också gjordes några justeringar i planen utifrån uppföljningen. Regiondirektör fick också i uppdrag att bevaka och vidta möjliga åtgärder för att förbättra måluppfyllelsen. Dels på Regionstyrelsens möte i september där det gavs en återredovisning med fokus på de utvecklingsområden som i maj hade lite sämre måluppfyllelse.

Nu har en årsuppföljning gjorts som redovisas en sammanställning av måluppfyllelse per 2015-12-31. Den visar att av de 70 utvecklingsområdena som regionstyrelsen har beslutat om så är 56 uppfyllda. För 14 utvecklingsområden har aktiviteter påbörjats men målet är ännu inte helt uppnått. Utvecklingsområde 1, 23 och 38 föreslås tillföras till regionstyrelsens verksamhetsplan 2016. Övriga områden finns redan med i verksamhetsplanen 2016, alternativt i uppföljningsplanen.

## Beslutsunderlag

Uppföljning med bedömning av utvecklingsområden i regionstyrelsens verksamhetsplan per 31 december 2015.

## Regiondirektörens förslag

1. Uppföljning av utvecklingsområden i regionstyrelsens verksamhetsplan 2015 godkänns.
2. Utvecklingsområde 1, 23 och 38 läggs till i regionstyrelsens verksamhetsplan 2016.
3. Regionstyrelsen föreslår regionfullmäktige

Information om uppföljning av regionstyrelsens verksamhetsplan 2015 läggs till handlingarna.

## REGIONSTYRELSENS BESLUT

1. Uppföljning av utvecklingsområden i regionstyrelsens verksamhetsplan 2015 godkänns.
2. Utvecklingsområde 1, 23 och 38 läggs till i regionstyrelsens verksamhetsplan 2016.
3. Regionstyrelsen föreslår regionfullmäktige

Information om uppföljning av regionstyrelsens verksamhetsplan 2015 läggs till handlingarna.

## REGIONFULLMÄKTIGES BESLUT

Information om uppföljning av regionstyrelsens verksamhetsplan 2015 läggs till handlingarna.

## § 71 Planeringsförutsättningar 2017-2019 (RS/1613/2015)

Protokollsutdrag regionstyrelsen 2016-02-23—24, § 45

### Ärendebeskrivning

Planeringsförutsättningarna utgör grunden för när regionens övergripande mål ska fastställas i regionplanen och i regionstyrelsens och nämndernas verksamhetsplaner. De är också utgångspunkter för mål och resultatmål i regiondirektörens och förvaltningschefernas verksamhetsplaner. Förutsättningarna utgörs bland annat av statistik, problembeskrivningar, nationella rapporter, lagförändringar och andra sakförhållanden kopplade till regionens kärnverksamheter samt till prioriterade mål och fokusområden i regionens övergripande styrdokument.

Innan arbetet med regionplanen påbörjas upprättas planeringsförutsättningar för nästkommande år som fastställs av regionstyrelsen och meddelas regionfullmäktige som information. Dokumentet redovisar de förutsättningar som är viktiga för regionen att utgå ifrån när verksamheten för den kommande treårsperioden ska planeras. Planeringsförutsättningarna utgör grunden för regionens mål i de olika verksamhetsplanerna som tas fram inför nästkommande år.

Valet av vad som belyses i planeringsförutsättningarna utgår från att beskriva den verklighet som råder i länet och som har betydelse för regionens verksamheter. I det ingår att peka på aspekter som är viktiga att ta hänsyn till i planeringsarbetet, exempel det som håller på att förändra sig, problem, statistik, framtidsanalyser, personalstrategiska frågor, nyheter och krav som åläggs regionen. I det arbetet har också viktiga perspektiv från de länsövergripande styrdokumenterna beaktats. Planeringsförutsättningar innehåller också inspel och underlag som inkommit från nämnder, utskott och verksamheterna.

Det är regionstyrelsen som beslutar om planeringsförutsättningar för kommande planperiod i början av varje år. Regionfullmäktige får sedan information om planeringsförutsättningarna.

### Beslutsunderlag

Planeringsförutsättningar inför 2017-2019

### Regiondirektörens förslag

1. Planeringsförutsättningar inför 2017-2019 fastställs.

Justerandes sign

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

2. Regionstyrelsen föreslår regionfullmäktige

Informationen om Planeringsförutsättningarna inför 2017-2019 läggs till handlingarna.

#### REGIONSTYRELSENS BESLUT

1. Planeringsförutsättningar inför 2017-2019 fastställs.
2. Regionstyrelsen föreslår regionfullmäktige

Informationen om Planeringsförutsättningarna inför 2017-2019 läggs till handlingarna.

#### REGIONFULLMÄKTIGES BESLUT

Informationen om Planeringsförutsättningarna inför 2017-2019 läggs till handlingarna.

## **§ 72 Svar på motion från Berit Johansson (C) och Mats Gärd (C) om Grön rehabilitering (RS/1805/2015)**

**Protokollsutdrag från regionstyrelsen 2016-03-22—23, § 87**

### **Ärendebeskrivning**

I en motion till Regionfullmäktige föreslår Berit Johansson (C) och Mats Gärd (C) att Grön rehabilitering ska finnas med och erbjudas som rehabiliteringsform och behandlingsmetod inom Region Jämtland Härjedalen, på liknande sätt som den konventionella rehabiliteringen.

Enligt motionen styrker forskning att förebyggande arbeten och rehabiliterande insatser som inkluderar djur och naturupplevelser, i samvaro med andra i liknande situation, är framgångsrika. Motionen hänvisar bland annat till Rehabträdgården vid Alnarp i Skåne och Göteborgs botaniska trädgård, som på uppdrag av Västra Götalandsregionen driver grön rehabilitering för personer med stressrelaterad psykisk ohälsa.

Det finns idag ett stort intresse för naturunderstödd rehabilitering och ämnet är väl beforskat. Naturunderstödd rehabilitering har visat sig vara effektivt för att korta sjukdomsperioden hos vissa grupper, möjliggöra tidigare återgång till arbetslivsinriktade aktiviteter samt ge en upplevelse av ökad livskvalitet.

Enligt Arbetsmiljöverkets rapport "Arbetsorsakade besvär 2014" är den vanligaste orsaken till arbetsrelaterade besvär stress och andra psykiska påfrestningar och behovet av insatser är stort.

Alnarps rehabiliteringsträdgård tar sedan många år emot personer som är sjukskrivna på grund av stress. Alnarp har genom sin forskning blivit ledande inom ämnesområdet naturbaserad vård och rehabilitering och kombinerar teorier från miljöpsykologi, landskapsarkitektur och trädgård med medicin, sjukgymnastik, arbetsterapi och psykoterapi. Resultat från forskningen används både i offentlig och privat verksamhet och flera landsting bygger idag upp rehabiliteringsträdgårdar med Alnarp som förebild.

Nedan ges några exempel på pågående insatser i landsting och regioner:

- Region Skåne har upphandlat tio landsbygdsföretag till att driva naturbaserad rehabilitering. Rehabiliteringen ingår i deras ordinarie vård.
- Region Jönköping erbjuder via sina vårdenheter Grön rehabilitering till personer som är sjukskrivna eller är i riskzonen för sjukskrivning för stressrelaterade besvär. Rehabiliteringen är arbetslivsinriktad och sker i samarbete med vårdenhet, arbetsplats/Arbetsförmedling och Försäkringskassa.
- Regionstyrelsen i Halland beslutade september 2015 att utarbeta ett underlag för hur regionen ska kunna upphandla eller på annat sätt erbjuda Grön rehabilitering som komplement till annan vård. Viljeinriktningen är att Grön rehabilitering ska erbjudas inom ramen för offentligt finansierad hälso- och sjukvård.
- Landstinget Dalarna erbjuder Grön förrehabilitering som ett första steg för personer som behöver stöd efter lång sjukskrivning eller arbetslöshet. Verksamheten består i huvudsak av vistelse i skoglig miljö och målsättningen är att individerna ska gå vidare till en arbetslivsinriktad rehabilitering. Insatserna finansieras av Samordningsförbundet.

I Jämtlands län har ett antal försök med Grön rehabilitering genomförts. Resultaten har varit övervägande positiva men samtliga projekten har avslutats då man inte kunnat lösa den långsiktiga finansieringen.

Innan ett beslut fattas om att införa Grön rehabilitering som rehabiliteringsform och behandlingsmetod i Region Jämtland Härjedalen bör det utredas om det finns vetenskaplig evidens för metoden och utifrån det bör processen tydliggöras avseende i vilken form insatserna ska erbjudas, utifrån vilka kriterier och hur insatserna ska finansieras.

## Beslutsunderlag

Motion från Berit Johansson (C) och Mats Gärd (C) om Grön rehabilitering

## Regiondirektörens förslag

Regionstyrelsen föreslår regionfullmäktige

1. Motionen anses besvarad.
2. Regionstyrelsen får i uppdrag att utreda evidensen och förutsättningarna för att införa naturunderstödd rehabilitering som rehabiliteringsform och behandlingsmetod och återkomma med ett förslag till november 2016.

-----

## Yrkanden

Elin Lemon (C) och Anna Hildebrand (MP) yrkar bifall till motionen.

## Proposition

Ordföranden ställer proposition på regiondirektörens förslag punkt 1 och Elin Lemons bifallsyrkande och finner regiondirektörens förslag antaget.

Ordföranden ställer proposition på regiondirektörens förslag punkt 2 och finner det antaget.

## REGIONSTYRELSENS BESLUT

Regionstyrelsen föreslår regionfullmäktige

1. Motionen anses besvarad.
2. Regionstyrelsen får i uppdrag att utreda evidensen och förutsättningarna för att införa naturunderstödd rehabilitering som rehabiliteringsform och behandlingsmetod och återkomma med ett förslag till november 2016.

## Reservation

Elin Lemon (C), Eva Hellstrand (C) och Anna Hildebrand (MP) reserverar sig till förmån för sina egna yrkanden.

-----

## Yrkanden

Mats Gärd (C), Berit Johansson (C) och Anna Hildebrand (MP) yrkar bifall till motionen.

Christer Siwertsson (M) och Bengt Bergqvist (S) yrkar bifall till regionstyrelsens förslag.

## Proposition

Ordföranden ställer proposition på regionstyrelsens förslag och Mats Gärd m.fl. yrkande och finner regionstyrelsens förslag antaget.

## Omröstning

Omröstning begärs.

## Propositionsordning

Den som bifaller regionstyrelsens förslag röstar ”Ja”.

Den som bifaller Mats Gärd m.fl. yrkande röstar ”Nej”

## Omröstningsresultat

Med 29 ja-röster, 19 nej-röster, 1 avstår och 6 frånvarande finner ordföranden regionstyrelsens förslag antaget (se bifogat omröstningsprotokoll nr. 7).

**REGIONFULLMÄKTIGES BESLUT**

1. Motionen anses besvarad.
2. Regionstyrelsen får i uppdrag att utreda evidensen och förutsättningarna för att införa naturunderstödd rehabilitering som rehabiliteringsform och behandlingsmetod och återkomma med ett förslag till november 2016.

**Reservation**

Anna Hildebrand (MP) och David Bell (MP) reserverar sig mot beslutet till förmån för Anna Hildebrands bifallsyrkande till motionen.

Cristine Persson, Thomas Andersson, Marianne Larm-Svensson, Berit Johansson, Carina Asplund, Eva Hellstrand, Jörgen Larsson och Mats Gärd (samtliga C) reserverar sig till förmån för Mats Gärd och Berit Johanssons yrkande.

**Utdrag till**

Chef Hälso- och sjukvårdspolitiska avdelningen

**§ 73 Årsbokslut 2015 för patientnämnden (RS/388/2016)**

**Protokollsutdrag Särskilda budgetberedningen 2016-03-29, § 6**

**Ärendebeskrivning**

Patientnämnden har inkommit med årsbokslut 2015 för Region Jämtland Härjedalens patientnämnd. Årsbokslutet redovisar att patientnämnden har haft totalt sex sammanträden under året samt en utbildningsdag. Patientnämndens kansli har haft 522 registrerade ärenden. Ärenden som rör kommunikation, d v s. bemötande och information fortsätter att ligga på en hög nivå. De ärenden som visat den största ökningen är ärenden som rör vårdansvar. Här har det skett en fördubbling av antalet ärenden.

Liksom tidigare år är det fler kvinnor än män som tar kontakt med patientnämnden. Andelen ärenden som initierades av kvinnor var 58 % 2015 jämfört med 62 % föregående år.

Det ekonomiska resultatet för 2015 visar på ett överskott på 194 000 kronor. Överskottet beror på en osäkerhet kring kostnaderna med det förnyade verksamhetssystemet vilket gjort att det funnits en ekonomisk återhållsamhet under året. Det visade sig att kostnaderna höll sig inom den beräknade ramen.

Regionfullmäktige  
2016-04-11--12

Årsbokslutet redogör också för uppfyllelsen av mål och målvärden 2015. Samtliga mål i verksamhetsplanen utom ett är uppfyllda. Handläggningstiderna har ökat trots målsättningen att minska dem. En förklaring är att vissa verksamheter dröjer med att lämna svar till patientnämnden. En annan förklaring till längre handläggningstider är att kansliet arbetat med att införa ett förnyat system för registrering av ärenden vilket periodvis inneburit mindre tid för arbete med ärenden.

## Beslutsunderlag

Patientnämndens årsbokslut 2015

## Regiondirektörens förslag

Särskilda budgetberedningen föreslår regionfullmäktige

Patientnämndens årsbokslut för 2015 godkänns.

## SÄRSKILDA BUDGETBEREDNINGENS BESLUT

Särskilda budgetberedningen föreslår regionfullmäktige

Patientnämndens årsbokslut för 2015 godkänns

## REGIONFULLMÄKTIGES BESLUT

Patientnämndens årsbokslut för 2015 godkänns.

## Utdrag till

Patientnämnden